

000
YGU
i Del Viru

sta yra tyk del vyru.
ais pasaka kaip gal
uznuodijima krauja
titu stypribe, pučkus
ilavima, patrotitu
pusles ligas, ruma-
ujai igautas lygas,
onti išgidomas sava
pygjai.
kis jums kodėl jus
diti. Knyga ta yra
kožnas vedes arba
rašita par Daktera,
mu tu, specialisku
siusta vysai dykai,
konverta. Nesiusk
varda, ir adresa ant
sk mums šendena.
KUPONAS.

Chicago:
brizadijma, aš noriečiau
vėna jusa knyga del vyru.

io ref.); Naminė
L. Juška); 10meti-
uo kada žmonės
liustruotas); Pir-
ti piliečiu (liet.
riai; Pasakaitės;
vairus raštai ir
ir pagražinimų.
lorius. Didumo

uždarbis.
rių Dovanų.
Chicago, Ill.

avo leidžiamą
asiai ir ener

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FED-
ERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION
"KOVA"
Išleista kas Pėtnyčia. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 50.

Philadelphia, Pa., (December), 1911 m.

Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

Goris	I smulkiuosius biznieriū.....	597
	Ką socialistai mano apie McNamaras.....	597
Alyras	Wendell Phillips.....	598
Goris	Šiandieninė soc. taktika.....	599
Barabošius	Apie draugijinius idealus.....	600
Stasiulevičius	Liet. istoriškųjų nuotikių žiupsnelis.....	601
RUOŽAI	601
APŽVALGA	602
AMERIKA	603
UŽSIENIS	603
KORESPONDENCIJOS	604
MOTERŲ SKYRIUS:		
	Moteries įtekmė ant didvyrių.....	605
SAJUNGOS REIKALAI	606

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

K. VIDIKAS, Editor. A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

PRENUMERATA
visose dalyse svietc

One year	\$2.00	Vieniems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukilimą liudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14x16 colių, prekė su pristatimu 20c., daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Jį pardudom todėl taip pigiai, kad norime praplauti tarpe darbininkų klesos revoliucijoniskas mintis.

Norintieje turēt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją

VISIEMS NAUDINGA!

Kišeninis Atlasas viso pasaulio arba žemlapiu knygelė, praėjusio dešimtmečio išleidimas, kuri turi 999 psl., didumo 3¼x5½. Angliškoje kalboje. Mapos, kurios parodo geležinkelius vandenis ir kalnus; Suv. Valstijų status, teritorijas ir kiek state miestų, ir kiek gyventojų state ir atskiruose miestuose, — taip ir viso pasaulio miestų. Kaina \$1.00.

Gaunama pas M.M. Dovidaitį, 606 E. 3rd st. Wilmington, Del.

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. išleidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. Pusl. 55, prekė 20c

Si knygelė turėtų rasti kiekvieno darbininko žmogaus gritelė, ir kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtina minėtą knygelę nusipirkt ir perskaityt, nes tik tokius raštus skatydama darbininkas žmogus, gali gauti supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.

"LIETUVIŲ ŽURNALAS".

Nuo Naujų Metų pradės eiti Naujas Mėnesinis žmonių laikraštis su paveikslais, talpinantis raštus iš įvairių mokslo šakų. Išleis vieną kartą mėnesį. Leidžia P. M. Kaitis ir Co. Kaina tikrai 50c metams. Bus tai pigiausias ir parankiausias žmonių laikraštis, kuris vieton užsiminėti tuščiais dalykais, duos skaitytojams, pagal išgalėjimą, daugiausiai drauslisko peno. Pasiekubinkit užrašyti. Pinigus siųskite šiuo antrašu:

"LIETUVIŲ ŽURNALAS"

1607 N. Ashland Ave. Chicago, Ill.

PUIKI DOVANA KALEDOMS IR NAUJIEMS METAMS!

Prieš pačias Kaledu šventes, 20 gruodžio, išeis iš spaudos knygele

ETIKETA

arba taisyklė, kurią kiekvienas turi prisilaikyti apsilėjime su kita. TURINYS: I. Pasveikinimo būdas. II. Sveikinimasis rankos padavimu. III. Perstatymas ir supažindinimas. IV. Atsilankymas ir svečiavimasis. V. Ko atsilankytojas turi vengti. VI. Šeimyninkės pareigos laike svečių atsilankymo. VII. Taisyklės, kurios turi but užlaikomos laike pasikalbėjimo. VIII. Ko reikia vengti laike pasikalbėjimo. IX. Taisyklės, kurios turi but pildomos laike valgymo prie stalo. X. Kas turi but venglama laike valgymo. XI. Valgymas su peiliu ir šakutėmis (su paveikslu). XII. Kas turi but pildama laike balių. XIII. Kaip elgtis ant gatvės. XIV. Taisyklės, atlankant viešas vietas. XV. Rėdymasis. XVI. Etiketa veduslems. XVII. Tėvų pareigos linkul vaikų. XVIII. Kaip namai turi but užlaikomi. XIX. Ko reikia prisiilaikyti kelionėje. XX. Ivalrios taisyklės. **TOS KNYGUTES KAINA TIK 25c.**
Agentams geras uždarbis. — — — — — Pinigus siųskite šiuo adresu:

Miss M.M. Rice :: :: General Delivery, New York, N.Y.

KAS MUMS REIKALINGA?

Mums, Socialistams, reikalingiausia yra juokų laikraštis, su kurio pagalba galėtume pajaukti idėjos priešus ir dangeli kitų dalykų, kurių dabartiniai laikraščiai negali atlikti.

Jeigu jums, draugai, būtų reikalingas toks laikraštis, tai aš išleidinėsiu mėnesinį juokų iliustruotą laikraštį „Satyras“. Todėl siųskite laiškus su pritarimais, pagal kuriuos aš galėsiu spręst „Satyro“ reikalingumą. Jeigu bus pritarėjų, „Satyras“ eis, — nebus — nels. Taigpi bendradarbiai ir piešėjai kviečiami su pritarimais. Prenumeratos už „Satyrą“ tuom syk da nesųskite. :: :: :: :: ::

Jeigu kurie neturite naujų knygelių, kaip tai: „Revoliucijos Atbalsai“, „Čenstachavo klostoriaus slapybės“, „Mellės karštilgė“, „Knygelė apie atskyrimo ženklus“ ir „Moksias rankažinytė“, galite gauti pas mane. Visų knygelių kaina po 15c. viena, 10 KNYGELIŲ 1 DOLERIS.

Kas per mane užsirašys ant metų vieną iš šių laikraščių: „Kovą“, „Laisvę“, „Keleivį“ ir „Rankpelnį“ — tas gaus vieną knygelę dykal.

Adresuokite: **V. JAKŠTYS** 1815 E. Moyamensing ave. Philadelphia, Pa.

Dr. Ignotus Stankus

Bell Telephone Dickinson 3757 w.

Dėl daktariškos rodos galima atsišaukti pas Dr. Ign. Stankų per telefoną ar laišku ir iš kitų šalių, taipgi Kanados.

— Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphijoje —

Jis yra pabaigęs augščiausias ir jau paskutinius daktariškus mokslus. Buvo miestavų daktaru mieste Indianapolis Mokėsi ir praktikavojo *The New York Post Graduate Medical School and Hospital*. Visi jo paliudijimai išstatyti yra ofise, kur kiekvienas a silankęs gali juos matyti.

Dabar įrengė savo ločną ligonbutį Philadelphijoje ir tame pačiame name padirbo pui kiai *medikaliską klinišką* su laboratorija, elektriškas mašinas ir ap- tiekė su geriausiomis gyduolėmis. Čia visi ligoniai atranda teisingą pagelbą, iš- sigydo ir palieka sveiki. Štai ką liudija patys ligoniai:

„Nuo visokių spuogų ir išbėrimų, ant veido ir kaklo ir viso kūno, taipogi nuo kitu odos ir kraujo ligų, nerą geresnio daktaro, kaip Dr. I Stankus. Daug daktarų atlankiau, bet nei vienas negalėjo išgydyti.“ Taip kalba Jos. Švilpa, 1011 Carlton St. Philadelphia, Pa.

„Šiuomi viešai išr iškiu sa- vo širdingą padėką Dr. Stan- kų už išgydymą nervų ligų ir sugražinimą vyriškumo, kuriu kiti daktarai atsisakė išgydyti. I visiems su slap- tomis ligomis patariu kreip- tis pas dr. Ig. Stankų, o ne- pasigau lėsite savo žygio.

GARBUS DAKTARE: neiš- randu žodžių p dėkavojimu Tamistui už išgydymą skau dėjimo šonuo e ir po širdies gėlimo strėnų ir skausm- gy mėnesinių, kurių kiti vi- si daktarai neapsiėmė gydy- ti. Bet Tamistos operacija kaip ranka atėmė kentėjimą nuo manęs Ela Mažinacky 1325 S. Front St., Phila

A. Zmūden, Salem, Mass 57 Pingree St.

Dr. Ig. Stankus.

John Akuotaitis, Montreal, Que. Canada, rašo: „Meilutis gydytoju — Šešta diena, kaip gavau nuo Tamstos liekarstas ir vartoju sulyg užrašo, jau negaliu atsidėkoti Tamstai iš džiaugsmo da tik pusę liekarstu sunadojau bet jau visas sustiprėjau ir b ixiu gyti. Daugiau neturiu ką rašyti: nes jau ne- reikalauju daktariškos pagelbos. Ta įkiri liga, kuri taip daug prikankino mane ir kurią kiti daktarai laikė už neišgydoma, dabar jau baigia gyti. Ačiū Tamstoms už pigų ir greitą išgydymą.“

Išgydau pasekmingai ir ant visados nuo:

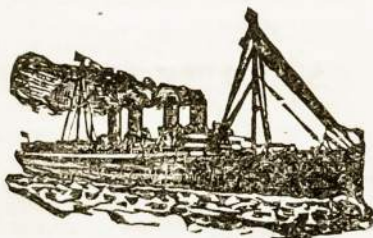
reumatizmo, skaudėjima šonų, sanarių kaulų, strėnų, kojų, pečių, nuo visokių kraujo ligų užkrečiamu lytišku ligų, triperį, šankerį sifilį, užk etėji- mą ir nedidbima vidurių, išbėrimą, niežėjimą ir augimą ant veido ir kūno vi- sokių spuogų, dedervinių ir slinkimą plauku, galvos skaudėma, širdies, ink- stu, kepenų ir plaučių ligas, visokias nervų ligas neuralgiją, drebėjimą sanu- rių, greitą s pykima, negalėjimą miegot ir išgastį, greitą pailsima, sunkų kvėp. vima, peršalimo slogas ir nusilpnėjimą sveikatos, visokias moterų ligas skausmingų ir nelegulerišk mėnesinių tekėjimą ir gumbo Išgydau su ope- cija rupturą, apendecitit, vėžį, skilyve augančius akmenis visokius skaudulius, guzus (tumors), kepenų, inkstų ir pūslės Darau operacijas ant gyslių kaulų nervų, smegny, moterų ir vyrų gimdančių organų, pritrauktas kojas ir ran- kas atitaisau ir padarau sveikas. Taipgi d ro operacijas ant nosies, akių ir goik es.

Dr. Ignatius Stankus, M. D. 1220 So. Broad Street, Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4, ir nuo 6 iki 8 vakare. Šventadieniais nuo 1 iki 5 popiet.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmains pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas ša- lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

K. DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
A. L. REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SAJUNGOS IŠLEISTOS KNYGOS, KURIAS KIKVIENAS SAJUNGIETIS BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.

1. Politiškas minių straikas 8c.
 2. Kūdikų vergija «laisvoje» Amerikoje 5c.
 3. Kovotojų Giesmės 15c.
 4. Pričkus Engels 15c.
 5. Moters ir politika 15c.
 6. Kunigai, bedieviai ir socijaldemokratai 10c.
 7. Darbininkų priespauda ir jos priežastis 10c.
 8. Valstybė ir socijalizmas 10c.
 9. Ateities surėdymas 15c.
 10. «Trimitas» (dar spaudoje) 75c.
 11. Darbininko sveikata 10c.
 12. Socijaldemokratų mokslo pamatai 20c.
 13. Prasikaltimai ir Prasikalteliai 10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmy komedija 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» AD- MINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GA- LIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS TIK YRA IŠLEISTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

“K O V A”

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

„Atlikts kriukis!“

Savo pirmąjį (5 metų) jubilėjų „Dilgėlės“ atliko ir jau vadinasi pilnai suaugusios, ir gali eit ristyn su „rimtaisiais ir didžiaisiais“ laikra- čiais: boikotų nebijo, jiems atlikts kriukis. Kas gi bljotų jas skaityt? Gal tik ne žmogus, ar koks pirmelvis su skersom kulnini! :: :: ::

„Dilgėlė“ per metus eina už \$1.00 per visą žemę
ir visus vandenis kas dvi savatti.

ADRESAS: **Baltrušaitis Bros.** 2400 Fifth Ave. :: Pittsburg, Pa.

Ant pardavimo.

Puiki fotografiška studija su geriausiais įtaisymais ir gražiais naminiais rakandais parsiduoda labai pigiai iš priežasties ligos. Pirkti galima skyrium: studiją ir rakandus.

Atsiliepkite laišku ar ypatiška, adresu:

P. Mikonis, 1118 So. 2-nd St., Philadelphia, Pa. (51)

Pajieškom doro lietuvio, kuris supranta biznio reikalus ir moka bučierio darbą ir gali užsistatyti \$500.00 kaucijos. Toks žmogus mums reikalingas už gospadorių į Lietuvių Darbininkų Kooperacijos grosernę ir bučernę. Geistina, kad už atsišaukusį ga- lėtų kas paliudyti, kad yra teisingas žmogus. Atsišaukite pas:

B. K. Kandrotavičius, 125 Watkins Ave., Wilmerding, Pa.

Kiekvienam Sajungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socijalistiškas reteželis su globu, broliškal sveikinandios dvi rankos arba su švyturiu ir socijalistišku parašu. Preke už vieną 25c. Socijalistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paausnoti—25c; daugiaus imantlems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami stuskit pinigų kra- sos ženkleliais arba Money Orderiu. „Kovos“ Administracija.

I smulkiuosius biznierių.

SMULKIEJIE biznierių bei vidurinė klasa!

Jūsų galutiniai reikalai turėtų būti vienodi su darbininkų reikalais.

Bet jūs sunku tame pertikrinti, kadangi jūs esate prietaringiausia klasa iš visų klasių. Jūs per daug esate užsisėję savo bėpamatuoose įsitikėjimuose ir persėnuose padavimuose bei tradicijose.

Vienok mes turime pasakyti jums taisybę.

Jūs neturite jokios ateities. Daugelis dešėtk metų, kaip jūs šliaužiate žemyn su vis didesniu greitumu. Kad tai jūs matytumėt, kokią galingą, beviltinę reginį perstatote jūsų vidurinė klasa! Kad tai jūs matytumėt, kaip savo smarkiaame šliaužime pakalnėn graibstotės už žolės ir menkų augalų, barkšančių ant kapi talizmo kalno šono, kuriuo jūs slenkate, — ir kaip, išraudami tuos menkus augalus, jūs apgailėtinau nusiritate ant erškėčių, angančių pakalnėje! Jūsų ta kelionė pakalnėn pažymėta jūsų kraujo žymėmis.

Jūsų istorija yra trumpa ir sujudinanti. Jūs kilote iš darbininkų klasos, ir jūs, norėsite ar nenorėsite, visvien busite priversti susilieti su ta darbininkų klasa, nuo kurios laikiniai buvote atsiskyrę. Savo karjerą jūs pradėjote nuo to, kad, bebudami darbininkais, jūs pamatėte, kad jums galima būtų pasipelninti iš jūsų draugų darbininkų darbo. Jūs pradėjote galvoti, kaip čia prisitaikyti geriau išnaudoti darbininkus, ir tokiu būdu jau padarėte užtvartą tarp savęs ir darbininkų klasos. Jūs tapote darbdaviais, o jūsų buvę draugai — jūsų darbininkais. Jūsų didžiū idealu pasidarė — kaip galut pigiau pirkti jūsų darbininkų darbo pajiegtą ir jų darbo vaisių parduoti jiems kaip galint brangiau. Jūsų tikėjimas išsireiškė šiuose žodžiuose: Kaip galima vis daugiau ir daugiau grynai pelno. Idant atsiekti savo, vidurinės, klasos idealą, ir skleisti savo evangeliją, jūs įvykdėte didžius perversmus, revoliucijas. Jūs vedėte savo darbininkų minias Reformacijos kare. Jūs sulaužėte sostus ir sudaužėte karunas. Jūs su vėselos smarkumu prašalinote vieną po kitai kliūtis iš savo kelio. Jūs nenusiraminate patol, pakol senasis pasaulis pavirto į griuvėsius. Ant tų griuvėsių jūs pabudavojote galingą kapitalizmo tvirtovę, kurios sunkumas dabar išspaudžia iš jūsų gyvastį.

Jūs laimėjimuose ir pasisekimuose slėpėsi busimi jūsų pralaimėjimai, nepasisekimai ir nupuolimas. Troškulys pelno-profito yra neužgesinamas. Liusos lenktyniavimo (kompeticijos) principas, už kurį jūs svarbiausia kovojote ir kurį jūs iškovojote, turėjo tokias pasekmes — didelę jūsų klasos daugybę žlungo ir žlunga, tuo tarpu kaip vis mažesnis ir mažesnis skaitlius pasekmingų jūsų lenktynuotojų vis kilo ir vis kyla augštyn. Nes liusos lenktynavimas yra liusos visiems kova už gyvenimą. Šitokia kova negali tęstis ant visada. Silpnesnieji turi pulti ir būti kitų praryjami. Tik tai stipriausias, mitriausias, sukčiausias ir besąžiniškiausias tegali išieiti pergalėtojum iš tos kovos.

Liusos lenktynavimas baisiai sumažino jūsų eiles. Buvusis jūsų lenktynuotojas laiko jus po savo letena. Ir jis jums neduos atsikelti ir atsigriebti, kad jūs išnaudojote galėtumėt pradėti su juo kovą už gyvenimą.

Jūs papuolėte tarp dviejų girninių akmenų. Baisus suvienyto kapitalo sunkumas slėgia jus iš viršaus, o apačioj jūsų yra kietas akmuo žemo atlyginimo darbininkams už jų darbą. Ar tai nepasibaisėtinas jums dalykas, kad nuo jūsų atimta proga išnaudoti darbininkus! Didysis kapitalas atėmė nuo darbininkų viską, ką galėjo atimti, ir jums kaipir nieko neliko. Ir viršutinis kapitalo girnakenis, betrindamas jus į žemutinį girnakenį žemos darbi-

ninkams mokesties, sutrins jus į smulkiuosius miltelius. Jūs ne daugiau galite sustabdyti suvienyto kapitalo progresą, kaip grudas — besisukančias girnas

Matydami sau besifartinantį galą, jūs graibstotės už įvairių reformų, reikalaujate suvaržymo trustų, o tuo tarpu jūs politikiariai bovlja, neva apgindami jus ir neva persekidami trustus, o tuo tarpu trustai vis elna tvirtyn, o jūs silpnyn. Produktų prekės pakilo, darbininkams gi nebuvo atsakančiai pakelta užmokestis. Ir tarp augštų prekių ant produktų ir žemos užmokesties darbininkams už darbą vidurinė klasa turi nykti, kolei neprieis jai galas.

Jūs, vidurinė klasa, šiandieninės išdirbystės galdynėje neturite vietos. Jūs esate tik tai suolaužos ir griovėšiai. Jūs esate tik tai nereikalingi užteršantieji ir stabdantieji daiktai mašinoje. Jūs negalite ant visad savo padėjime pasilikti. Jūs būtina busite prašalinti. Bet jūs nenorite nei prisileisti šių minčių.

Jūsų padėjimas, kaip šiandieninės kapitalistiškos mašinos užteršėjų, yra apgailėtinas. Jūs greičiau jūs prasišalintumėt iš to savo nelemto padėjimo, juo būtų visiems geriau. Pirmiau ar paskiau, bet jūs turėsite susilieti su visų tautų darbininkų klasa. Ir tame susiliejime yra vienatinė jums viltis. Jūs bemaž — ko jau dasiekėte proletarijato lygmalą. Jūs augštyn pakilti negalite, bet žemyn pulti turite.

Jūs ateitis yra darbininkų klasos ateltyj, ir vienatinė jūsų išganymo viltis tesiranda susiliejime su darbininkų klasa ir dirbime išvien vardan savo ir visos žmonijos paliausavimo. Todėl suvienykite savo likimą su progresuojančių darbininkų minčių likimu; ir po Socijalizmo vėliava eikite sykiu su darbininkų armija prie pergalės. Atmeskite savo klasos prietarus ir praregėkite, kame randasi tikras jūsų išganymas.

Tomas Goris.

Ką socijalistai mano apie McNamaras.

«Da būtų peranksti aiškiai ir suprantamai išsireikšti apie McNamarų išpažintis. Vienok tas aišku, kad McNamaros pasirodė niekingais bailiais. Jie dasileldo bjaurių nuodėmių ir su tomis nuodėmėmis norėjo pasislėpti užpakalyje biednų darbininkų, kurie siuntė McNamaroms gausias aukas. Niekingas McNamarų bailiumas pasirodė ypač tame, kad jie, bijodami mirties bausmės už savo nuodėmes, išpažino savo kaltības tokiame svarbiame momente — prieš Los Angeles miestinius rinkimus. Galima sakyti, kad, tik tai ačiu McNamarų išpažinčiai, socijalistai pralaimėjo rinkimus. Tokiu būdu jie atnesė didelę blėdį Socijalistų partijai ir darbininkų klasių, ką už McNamaras su tokiu pasišventimu kovojo, pasitikinti jų nekaltumui.

«Vienok socijalistiško ir darbininkiško judėjimo pasisekimas, abelna, nepriguli nuo atskirų ypatų charakterių ir veiksmų; visvien kapitalizmas, kuris auklėja vergus, bailius ir kriminalistus, yra pasmerktas.

«Socijalistiškas ir darbininkiškas judėjimas nepajudinalmal vyks prie savo galutinės pergalės, ir panaikins alginę vergiją ir visuotinai paliausuos darbininkus. Nei Socijalizmo, nei unijų mokslas ir taktika neveda prie kriminališkų prasikaltimų, bet prie liuosybės ir teisybės.

«Nors kartais atskiri darbininkai gali nupulti kovos įtempime, vienok darbininkų klasos širdis yra tyra ir protas sveikas. Darbininkų klasa, išauklėta priespaudose, igrja vis didesnę ir didesnę dorišką ir protišką galybę, ir neužlgo darbininkai giedos pergalės glesmę, po pergalėjimui savo prispaudėjų; ir įvyks pulkesnės ir kiltesnės žmonijos dienos».

Lewis J. Duncan, socijalistas majoras Butte, Mont.

«Męs nuolatai tvirtinome, kad broliai McNamaros turėjo teisę, kad apie juos būtų manyta, kaip apie nekaltus, kol jų kalėčia bus įstatymiškai darodys. Ir kiekviename atsitikime jų išvogimas iš Indlanos valstijos buvo neteisingas pasielgimas, kurio negalima išteisinti jokiomis aplinkybėmis.

«Pozicija, kurią Socijalistų partija ir soc. spauda laikė iš atžvilgio į McNamaras, neprasilenkia su musų, kaippo darbininkų kliasos partijos, principais». *Eugene V. Debs.*

«Suvienytų Valstijų darbininkų kliasas neturi ko gailėtis, kad ji gynė brolius McNamaras.

«Ji neprivalo griežti jokių nužemintų pasiteisnimų. Visados reikia tikėti į žmonių nekaltybę, kolei kalėčia neprirodyta.

«Darbininkai turėjo teisę tikėti, kad broliai McNamaros buvo nekalti tuose prasikaltimuose, kuriuose jie buvo kaltinami.

«Visokių rūšių darbininkai sujudo McNamarų pagelbon ir bėrė sunkiai uždirbtus dolerius ir dešimtukus, kad kaltinamiemslems būtų sutekta teisingas teismas.

«Reikia atminti, kad broliai McNamaros buvo ištikimi, tvirti demokratai. Jeigu jie būtų supratę socializmo filosofiją, jie niekuomet nebūtų griežę žiaurių ir prievartingų veiksmų pasitikėjime, buk tuomi gali atnešti naudą prispaustiems biednems žmonėms». *Fred. J. Warren, redaktorius Appeal to Reason.*

«Prievarta yra logiška pasekmė pasistengimo vesti kliasinę kovą be balsavimo.

«McNamaros, kaipo demokratai, nematė jokio kito kovos būdo, kuomet jų unija buvo ardoma.

«Kad Los Angeles ir kitų vietų kapitalistų užvis-labiausia bljosi balsų, pasirodo iš to, kad jie pasistengė išveržti iš McNamarų prisipažinimą prieš pat rinkimus Los Angeles'e».

A. M. Simons, redaktorius The Coming Nation.

Wendell Phillips.

1811—†1884.

27 lapkričio sukako 100 metų nuo Wendellio Phillipso gimimo. Jis buvo didis kovotojas už negrų paliuosavimą ir už darbininkų kliasos išvedimą iš kapitalizmo nevalios. W. Phillips bene bus garbintiniausia ypata iš visų, kurios kada gimė iš angliškai kalbančių tautų. Jis buvo vienas iš pirmųjų didžiųjų šių laikų internacijonalių, tarptautininkų. Todėl jis socialistams yra ypatingai brangintinas.

Wendell Phillips gimė Bostone, Mass., 1811 m., 27 lapkričio. Jo tėvas buvo pirmasis Bostono majoras 1822 m. W. Phillips baigė teisių skyrių Harvardo universitete. Tuom laiku ėjo gyva agitacija apie negrų vergystės klausimą. 1835 m. Bostono įtuzusi minia, prisirišusi prie virvės, vilko Garrisoną, kuris karštai agitavo už panaikinimą negrų vergystės Suvienytose Valstijose. Tas atsitikimas padarė gilų įspūdį ant Wendellio Phillipso, ir nuo 1837 m. jis tampa užsidegusiu agitatorium už paliuosavimą negrų.

Negrų vergija Amerikoje prasidėjo 1620 m., kada pirmąsyk buvo atgabenti iš Afrikos negrai vergai į Jamestowną, Va. Nuo to laiko jie buvo traukiami Amerikon šimtais tukstančių. Afrikoje negrų pramonininkai gaudydavo negrus, kaip kokius žvėris laike medžioklės. Begaudant, daug negrų užmušdavo; o sugautus pristatydavo į tam tikras negrų turgavietes, kame baltieji pirkto negrus, kaip gyvulius. Prieš pardavimą negrai budavo taip bjauriai užlaikomi, maitinami ir mušami, kad nemenkai jų nunykldavo ant vietos. Bevežant jurėmis nuo blogo užlaikymo labai daug negrų mirdavo, taip kad galų-gale negrų vaizbunas tegalėdavo pristatyti tinkamų darban negrų vos 50 iš 100. Negrų vergų padėji-

mas Amerikoje, kaip ir kitur, pilnai prilygo padėjimui dirbamų gyvulių. Negrų savininkai tesirupindavo savo vergais tiktai tiek, kiek jie rupinosi savo arkliais, jaučiais ir kitais gyvuliais. Savininkas turėjo neaprubėžiuotą valią ant savo vergo gyvasties ir mirties. Jis galėjo užmušti negra, ir už tai jam nebuvo daugiau bėdos, kaip už savo šuns užmušimą. Dėja, pasitaikydavo, kad savininkai daugiau užmušdavo negrų, negu tų naudingų naminių gyvulių, kurių mėsa nebuvo valgoma.

Wendell Phillips daugiau kaip per 30 metų vedė neatlaidžią kovą prieš negrų vergystę. Teisybė, jo kovos laukas buvo ne pietus, bet šiaurė. Kova Phillipso ir jo idejos šalininkų prieš vergiją buvo didžio pasišventimo kova, iš kurios šiandieniniai revoliucionieriai gali sau semti augštą įkvėpimą. Po 20 metų įtemptos agitacijos aboliucionistai (tie, kurie reikalavo vergijos panaikinimo) teturėjo vos 1000 savo šalininkų. Bet jie niekuomet nesvyravo. Jie niekuomet netylėjo. Jie atsiskakė daryti bent kokius nusileidimus iš atžvilgio į tuos, kurie norėjo palaikyti vergiją savo naudai. Kuomet vėliaus susiorganizavo tam tikros partijos, kurių siekis buvo panaikinti vergiją vien tik teritorijose, o ne valstijose, tai aboliucionistai su Phillipsu savo priešakyje apskelbė atvirą kovą toms partijoms.

Wendell Phillips niekino ir neapkentė Suv. Valstijų konstituciją, kadangi ta konstitucija palaikė vergiją. Jis nekiek nepaisė senovės padavimų ar įstatymų, kurie stovėjo už vergijos palaikymą. Jei Suv. Valst. konstitucija pripažino vergiją, tai jis konst. pamynė. Jeigu tuomlaikiniai kunigai ištraukomis iš biblijos darodinėjo, buk vergija dievo prilkintas dalykas, tai jis atakavo bažnyčias ir spjaudė ant tokių biblijinųjų ištraukų. Jeigu kas reikalavo, kad jis nusileistų savo reikalavimuose paliuosuoti visus negrus ir suteikti jiems lygias politiškas teises su visais šios šalies piliečiais, tai jis į toki žmogų vien su paniekinimu pasižiūrėjo ir ant jokių kompromisų (nusileidimų) niekad ir su nieku nėjo. Pirmučiausiu jo išsitaikimu buvo: «Tas, kuris nestovi su mumis, yra prieš mus». Jis agitavo net už tai, kad Suv. Valstijos išsiskaldytų, kadangi, jo nuomone, tiktai joms išsiskaldžius, galima buvo panaikinti vergiją.

Ant galo, 16 balandžio 1861 m. kilo civiliška karė rytinių valstijų, kurios ėjo už panaikinimą vergijos, su pietinėmis valstijomis, kurios norėjo palaikyti vergiją. 1 sausio 1863 m. prezidentas Lincolnas pagarsino paliuosavimą vergų, o 1865 m., pasibaigus karėi, kongresas padarė Suv. Valstijų konstitucijoje pataisymą, panaikinantį vergiją. Ir laike civiliškos karės W. Ph. vedė smarkiausia agitaciją prieš vergiją, o po karėi jis su didžiausiu pasišventimu kovojo, pakolei negrams nebuvo duota pilnos Suv. Valstijų piliečių teisės.

Nuo tada jis rokavo savo darbą jau užbaigtu iš atžvilgio į panaikinimą vergijos.

Kiti aboliucionistai į vergiją žiūrėjo tiktai, kaipo į didelį grieką, kaipo į prieš-žmogišką įstaigą. Bet Phillips giliau į dalykus žvelgė. Jis tiktai vienas tesuprato, kad vergijos klausimas buvo ekonomiškias ir tiktai menka dalelė visuotino darbo klausimo. Jis matė, kad ne atskiri vergų valdonai yra kalti, kad laiko vergus, bet — systema, paremta ant kitų išnaudojimo. Jis žinojo, kad, jeigu vergų savininkai nebutų turėję iš vergų uždarbio, tai vergija būtų pati savaimi išnykus. Jis matė, kad vergija būtų išnykusi pietuose taip-pat, kaip ji išnyko šiaurėje, jeigu būtų nebuvsi išrasta medvilnės valoma mašina, be kurios pagelbos pietiniai vergų savininkai nebutų galėję sau pelną daryti iš vergų darbo. Todėl, kada jau buvo iškovota negrams laisvė ir politiškosios teisės, W. Phillips su visa savo revoliucioniška dvasia leidosi į kovą prieš alginę vergiją, kurioje randasi visa milžiniška darbininkų kliasas.

Nors po karėi į vadovaujančius aboliucionistus publika pradėjo prielankiai žiūrėti ir garbinti juos už jų atsidavimą šventam

ėjimui dirbamų gais tikrai tiek, žvuliais. Savigo gyvasties ir nebuvo dauglau cydavo, kad sądingų naminių

de neatlaidžia as buvo ne piečių prieš vergininiai revolutmetų— itemptos gijos panaikinuo met nesvyra ent kokius nu ti vergiją savo partijos, kurių o ne valstijose, apskelbė atvirą

stijų konstitue kiek nepaisė rgijos palaiky tai jis konst. š biblijos daro atakavo bažnykas reikalavo, risus negrus ir alies piliečiais, o ir ant jokių Pirmučiausiu yra prieš mus. tų, kadangi, jo aikinti vergiją. urė rytinių valnėmis valstijom. prezidentas pasibaigus kaataisvymą, pah. vedė smar džliausiu pasišios Suv. Valsatžvilgio i pa

kaipo i didelį s giliau i dalyjos klausimas darbo klausiti, kad laiko o. Jis žinojo, uždarbio, tai vergija butų išjeigu butų nepagelbos pieti i iš vergų dar ir politiškosios ia leidosi i koka darbininkų

publika pravitimą šventam

darbu vardan visų žmonių laisvės; nors Phillips dabar buvo taip garbinamas, kaip pirmiau persekiojamas, niekinamas ir neapkenčiamas; ir nors jam republikonai siulijo kongrese sėdyne, senatorystę ir Massachusetts gubernatoriaus vietą, — vienok jis buvo neprivylyiotinas ir nesutaikytinas su partijomis, stovinčiomis už palaikymą darbininkų alginėje vergovėje, ir visas republikonų ir kitų malones atmetė. Jis vely stoji i eiles kovotojų už darbininkų likimo pagerinimą, agitavo juos, ragino prie kliasinio susipratimo. Jis buvo vienas iš veikliausių ypatų suorganizavime Massachusetts Darbo partijos ir 1871 m. buvo kandidatu i Mass. gubernatorių nuo tos partijos. Tai buvo Paryžiaus Komunos (Commune) metai. Savo didžioje prakalboje Bostone jisai gynė komunarus. Jis buvo karštu šalininku airių sukilimo prieš Anglijos valdžią, ir todėl pasidarė vienu iš mylimiausių airiams katalikams žmonių, nors patsai buvo puritonas.

Ant kiek Phillips po pažvalgos buvo socialistiškos, galima pamatyti iš keliato šių ištraukų; jis sakė:

«Męs (Darbo partija) laikome už pamatinį savo principą, kad darbas, turtų sutvertojas, turi teisę prie visų turtų, kuriuos jis pagamina.

«Patvirtindami tą, męs prižadame dirbti sugriovimui visos pelno—profito darymo (kapitalistinės) sistemos, panaikinimui monopolijų, panaikinimui kliasų, turinčių tam tikras pirmenybes prieš kitus žmones; męs prižadame dirbti įvykdymui visuotino apšvietimo ir brolybės, tobulai linosybel.

«Apgarsinkime karę alginei sistemai, kuri lygiai demoralizuoja kaip samdytoją, taip ir samdininką, apgaudinėja ir vieną ir kitą ir pavergia darbininką.

«Aš sveikinu darbininkų judėjimą, kalpo vienatinę viltį įvykdymui tikros demokratijos.

«Darbininkai turi valdyti pasaulį».

Galima butų ir daugiau panašių ištraukų iš Phillips'o raštų ir prakalbų privesti čionai, vienok, mums rodos, užtenka jau ir investųjų, kad suprasti, jog jisai buvo tikras darbininkų kliasos vadovas.

Dabar, kuomet Amerikos darbininkų kliasas yra taip toli nužengusi savo kelionėje linku pasisekimo, negalima sau nel išvalzdinti tos neapykautos, kokią anų laikų «augštesniejė» luomai turėjo link darbininkų judėjimo. Unijos turėjo organizuoties slapta. Darbo partija buvo šmežiama ir niekinama, kaip «nepatrijotiška» ir ne—amerikoniška. W. Phillips buvo vadinamas bepročiu, fanatiku. Net jo tėvai ir giminės buvo mėginę atiduoti jį i beprotnamį. Ir dabar da daug kam išrodytų neprotingu toks žmogus, kuris atsisakytų nuo gubernatorystės ir senatorystės, o užnot to velytų sau maišytis skurdžių darbininkų minioje.

Kaip jau minėjome, tuojaus po paliuosavimui vergų Phillipsui ėmė plaukti nuo republikonų ir kitų pagarba ir buvo siulomos augštos vietos. Ir aršiausieje jo priešai pradėjo jį žiurėti, kaip i didvyri. Vergijos šalininkai jam atleido.

Bet jam ir po šiai dienai neatleidžia kapitalistai.

Jis buvo vienu iš didžiausių, o gal ir pačiu didžiausiu Amerikos kalbėtojum. Daugelis mano, kad jis buvo didžiausiu kalbėtojum iš visų laikų kalbėtojų. Jis buvo didžiausiu, tyriausiu Amerikos, o gal ir viso pasaulio idealistu, kuris nei ant žingsnio neatsitraukė nuo teisybės vykdymo; kurio gyvenimo vienatinė užduotis buvo teisybės vykdymas. Išsižadėjęs garbės, kokią jam kapitalistiškos partijos siulijo; atstumtas savo giminių ir tėvų, kuriuos jis karštai mylėjo, bet su kuriais negalėjo taikytis; atsisakęs nuo medegiškių pasisekimų, kuriuos jam lėmė jo profesija ir gabumai; — jis vardan teisybės idejos išsirinko sau skurdų gyvenimą ir panieką, idant kovoti už prispaustųjų kliasą.

Ir todėl kapitalistai nuodais laisto to didvyrio kapą. Kapitalistiškuose istorijos rankvedžiuose jis yra apeinamas aplink, kaip

mažos vertės ypata. Ir kapitalistai išmeta jį iš skaitliaus didžiųjų žmonijos idealistų ir kalbėtojų — jie ir po šiai dienai skaito Wendellį Phillipsą tikrai už koki tai fanatiką, mažai maščiusį karštuoli ir piktos valios agitatorių. Bet socialistai žino jam vertę ir jo vardas — vienas iš brangiausių socialistams ir susipratusiems darbininkams vardų.

J. Alyras.

ŠIANDIENINE SOCIJALISTU TAKTIKA.

III. SOCIJALIZMAS IR DRAUGIJINE REFORMA.

Tuli Socialistų partijos nariai mano, buk socializmas yra tai tiesiog ir paprastai judėjimas, kurio visos spēkos turi but lenkiamos prie to, kad užsyk suardyti alginės sistemos istaigą, padarant išdirbystės įrankius ir gamtos turtus, umai atimtus iš kapitalistų, visuomeniška savasčia. Kad męs susitinkame su tokia nuomone Socialistų partijoje, tai už tą turime kaltinti tuos Soc. partijos gaivalus, kurie paeina iš tos kliasos, kuri kartais klaidingai vadinama vidutine kliasas.

Tie gaivalai turi užtektinai daiktų savo pragyvenimui. Jiems nereikia dabar kovoti išgavimui tų butinų daiktų, už kuriuos biednieje ir prispaustiejeje kovoja, besistengdami, kaip galint, greičiau tuos daiktus sau įgyti. Tie gaivalai gali be jokio vargo laukti ateinant socialistišką revoliuciją.

Yra Soc. partijoje taip vadinamų «intelektualų», kurie yra užsidegę socializmo idealu ir kurie yra didžiausios vertės gaivalai socialistiškame judėjime. Tiesa, jų charakteriai dažniausia esti netinkami išdirbimui socialistiškos taktikos, programų ir kovos būdų, vienok jie yra pirmos kliasos kareiviai socialistų armijoje; jie visur neša su savimi įkvėpimą kitiems.

Bet, kaipo Marksas pasakė, Socialistų partija nepaima savo taktikos iš «idejų ir principų, kurie butų buvę išrasti vieno ar kito visuotino reformatoriaus. Idejos ir principai vientik išreiškia, abelnai, tikrus gyvenimo nuotikius, kilančius iš vis einančios kliasų kovos, iš istoriško judėjimo, be perstojo vykstančio musų akyse».

Vietoj ėmus idealisto planus už autoritetą, reikia sekti, prie ko siekia darbininkai dideliose savo miniose — čia tai męs ir turėsime saugų vadovą, arba rodytoją tikro padėjimo Socialistų partijai.

Pavyzdin, senatvės pensijos yra tikrai darbininkų kliasos reikalaujami reformas. Rockefellerio kliasai šita reforma da netaip labai reikalinga.

Tatai Socialistų partija remia visas pramonijines, politiškas ir draugijines reformas, iš kurlų darbininkų kliasai butų nauda. Socialistų partijos užduočia, vienok, yra atskirti naudingą darbininkams reformą nuo apgavingos, nuo tos, kuri, iš paviršiaus išrodydama darbininkams naudinga, savyj, vienok, galėtų nešti blėdį darbininkams, o kapitalistų kliasą stiprinti.

Ant kiek pasigerina materijališkos darbininko sąlygos, ant tiek pakyla jo protiškas išsivystymas ir kliasinis susipratimas. Darbininkai ant tiek geriau prisirengia prie naujos civilizacijos pastatymo, ant kiek jų draugijinis padėjimas ir gyvenimo sąlygos pakyla, ir ant kiek darbininkai išmoksta pasitikėt savimi, ir buti savistoviais savo kliasos dvasioje.

Todėl Socialistų partija augščiausiame laipsnyje yra užsižingeidavusi visuose visuomenės reforminiuose darbuose, žadančiuose darbininkams palengvinti jų likimą. Socialistų partija taip toli eina darbininkiškos reformose, kaip toli jai daleidžia eiti socializmo principai, ir ji tik tąsyk sustoja, kuomet reforma laužytų socializmo principus.

Pertatai Socialistų partija maloniai priima savo eilėsna visokių rūšių vyrus ir moteris, kurie tik pripažįsta ir apsiima pildyti

socijalizmo principus.

Tai ir yra tikrai ta politika, kuri sunituoja Soc. partijos narius į vieną tvirtą kuną, — politika, kuri, daleisdama partijos nariams lošti pilną rolę kasdieniniame gyvenime, vienkart juos suriša į artimą ryšį ir skatina juos vykti linkui naujos civilizacijos.

Nelyginant, kaip puodelis tikrai tada esti čystas, kada jis esti nuolatai perplaujamas tyrame vandenyje, taip ir visokios teorijos gali pasilikti sveikomis tikrai tuomet, kada jos nuolatiniai esti perplaujamos vis besiplėtojančiojo judėjimo tikrybėje.

Turėti nesvyruojantį užsitikėjimą darbininkų reikale — yra pirmiausioji ir butiniausioji sąlyga socialistiškojo progreso. Musų siekis yra musų priešakyje, o ne užpakalyje.

Pasakojama, kad Engelsas pasakė, kad «judėjimas be tikslo yra tai niekas ir tikslas be judėjimo yra taipgi niekas». Marksas turėjo didžiausią užsitikėjimą darbininkų judėjimo skaitlinėse, ir jis pasmerkė šioles ar tokias darbininkiškame judėjime sektas ar atskalėles, besivaizdijančias dėl menkniekių. Todėl niekuomet neužmirškime, kad darbininkų judėjimas yra svarbiausiu veiksmu socializmo progrose ir kad jis yra tuo svarbiausiu veiksmu tikrai todėl, kad *tame judėjime randasi medega*, iš kurios teisingos teorijos ir idejos pasidaros.

Ir todėl, kad tas judėjimas visur progresuoja ir vis labiau ir labiau tampa kasdieninio gyvenimo dalimi, — tikrai todėl tas judėjimas įgyja tokią didelę galybę, kuri reikalinga tam, kad būtų galima pakeisti šios dienos civilizaciją ant geresnės, naujos civilizacijos.

Tat Socijalistų partija ir veda noliias kovas, idant laimėjus politiškas valdviets ir galybę. Ji naudojasi iš kiekvienos progos, kur galima būtų pritaikyti socializmo programą ir principus gyve. nime; ji stengiasi paimti savo valdybon miestus, valstijas, tautas ir gallaus visą pasaulį.

Prie Socijalistų partijos pristoja įvairios kliaosas, atiduodamos savo apšvietą ir spēkas tai partijai; darbininkai įgyja datyrimą, žvalumą; jų skaitlinės nuolatai auga, auga taipgi ir jų vienybė. Ir ant kiek visa tas eina pirmyn, ant tiek socialistiškas judėjimas bręsta, ant tiek jis prisiartina prie to laiko, kuomet jis bus ne tikrai naujos civilizacijos armija, bet patsai savyje nauja civilizacija.

Socijalistiškam judėjimui esant ištikimu Markso mokslui, darbininkų minios veržiasi pirmyn prie naujų pergalių ir naujos galybės. Tą judėjimą akstina ir skatina nenuilstanti organizatoriaus energija, valstybinio vyro genijus, gilus mokyto vyro mokslas ir žėrinti poeto vaidentuvė.

Tomás Goris pagal J. E. Cohen.

APIE DRAUGIJINIUS IDEALUS.

IŠSKIRIANT tas seniausias istorijas, taip vadinamas, chronikas, laiko ir metų knygas, kurių autoriai tikrai kruvon sutraukė ir aprašė svarbiausius atsitikimus, kokius jie buvo patyrę, arba nuo kitų girdėję, — istoriškai visada mėgino netik aprašyti pasaulio apsiereiškimus, bet ir išaiškinti juos. Pirmutiniai išaiškinimai buvo teologiški, pasiskolyti iš religijos. Istorikai priimdavo visokius apsiereiškimus, kaipo dievo darbą, ir matė kiekviename atsitikime apsiereiškiant dievo norą. Ištikrųjų tai nebuvo joks istorijos išaiškinimas, nes ant galo patis aiškintojai prisipažindavo, kad dievo noras esąs «nesuprantamas», toksai, kuris viršijąs žmogaus protą ir supratimą. Taip tai teologiška istorija pati prisipažino prie savo silpnybės ir griebėsi už dievo noro tikrai dėl to, idant išvengtų kokio-nors tikro atsitikimų išaiškinimo. Istorijai reikėjo užsiimti teologijos reikalais ir skelbti, jeigu ne dievo norą, tai teologų, kitaip sakant, dvasiškos norą.

Vėliau istorijoje vietoj dievo stoji valdonų ir karių vadovų

noras. Jų vardai ir darbai, karės ir įstatymdavystė — tai istorijos turinys. Kas atsitinka, tai atsitinka dėlto, kad jie taip nori. Jeigu valdonas geras, tai viskas eina gerai, jei blogas, liaudis skursta, kenčia ir užstoja blogi laikai. Taip-pat, kur čielų tautų judėjime nebuvo nei vieno vadovo, tai tokia istorija pati vadovus sutvėrė.

Taip vadinamame Apšvietos Laikmetyj (XVIII amžiuje), kada vidurinė kliaosa, bei buržuazija žengė ant kultūros pagrindų, tuomlaikinė istorija perkėlė stumiančios spēkos rolę į «didžiuosius žmones», kurie buvo dideli ne fiziškomis, bet protiškomis spēkomis, kaipo gilūs protautojai, išradėjai arba kitokie kultūros nešėjai. Tačiau, atidžiau prisžiūrėjus, nesunku buvo suprasti, jog tie žmonės nesidarbuoja kiekvienas atskirai, kad tarp jų yra ryšiai, kad tai yra tikrai jų pačių idejos, kurias jie seka ir papildos. Na, ir pradėjo mokinti apie istorijos «amžinas idejas»... Visa istorija esanti niekas daugiau, kaip tik amžinų idejų: tiesos, laisvės, doros ir dailės įsikunijimas žmonių gyvenime. Kiekvienai tautai mėginta paskirti idėją, kiekvienam laikmečiui — ypatingą «laiko dvasią»... Ir tuomi istorikai jautėsi užganėdinti. Tikrai nuosekliau protaujanti žmonės į tokią istoriją žiūrėjo gana abejojančiai, kaip va, Goethe, kuris, pašiepdamas «laiko dvasios» skelbėjus, pasakė: «Dvasia, kurią tie ponai mėgsta šaukti laiko dvasia, yra tikrai jų pačių dvasia, kur laikas vien tikrai atspindi».

Vienok gamtmokliško tyrinėjimo metoda (budas) negalėjo pasilikti be įtekmės ant istorijos. Patėmyta, kad daugybė «laiko dvasių» išsiaiškina visai gamtiškai: nuo žinomų geografiškų ir klimatinių sąlygų ir nuo tautos rasės (kilties) savotiškumo.

Tokiame tai stovyj buvo istoriškas mokslas XIX metašimčio viduryje, o kai—kurie istorikai da ir dabar negali pasilhuosuoti nuo tų «dvasių». Suprantama, jog toks istoriškas idealizmas suteikia plačią valią istorikų fantazijai, tveria tokius išaiškinimus, kurie vienas kitam prieštarauja, ir tokiu budu rodosi, kad objektyviškas (išlaukinis, ne-ypatinis. Red.) istorijos žvilgsnis nėra galimu. Net ir Goethe, kuris su pagarba žiūrėjo į gamtą ir žmonių gyvenimą, į istorikus žiūrėjo su panieka ir laikė už tuščią darbą tų, kurie mėgino neišmatuoiamą laiko srovę išdėstyti keliuose tomuose. Bet, praslinkus 15—kai metų po Goethe's mirčiai, tapo apipamatuotos-sutvarkytos — kalbant istoriko Bloss'o žodžiais — visai naujos, taip vadinamos, materijališkos istorijos pažvalgos, pagal kurių visa pasaulio istorija yra tikrai epizodų (atskirų nuotikių. Red.) eilė kliausių kovoje. Teisingiau sakant, tos pažvalgos buvo visai «naujos», tikrai sulyginant su įsiviešpatavusioms idealistiškomis pažiūromis; bet turime pripažinti, kad daug anksčiau kai—kurie istorikai buvo panašiai išsitarė. Vienok tikrai per Marksą ir Engelsą tos pažvalgos paliko skambios visame savo pilnume — tapo apdirbta sistema ir čielia istoriška filosofija. «Komunistų Manifestas», kuris prasideda kliausiškais žodžiais: «Visa pirmesnė draugijos istorija yra kliausių kovos istorija», — paliko pamatinu akmeniu materijalistiskam istorijos supratimui ir pirmu dokumentu mokliškamjam socializmui. Tuomi tai ir išsiaiškino, kas tikrai slepiasi po išreklamuota laiko dvasia ir idejomis.

Kokio-nors laikmečio viešpataujančios idejos yra valdančiųjų kliausių idejos; o valdančias kliaosas nusprendžia ekonominės sąlygos kiekviename laikmetyj. Draugijos ekonominė tvarka yra tas reališkasis pamatas, kuriuomi galima išaiškinti visų religiškos, filosofiškos ir kitų dvasiškos apsiereiškimų subudavonę (struktūrą). Ne idejoje, bet ekonominėse sąlygose reikia jieskoti išaiškinimo idejoms ir siekiams. Idejos yra tikrai viršutinė subudavonė ant ekonominio pamato, yra tai paskutinis atspindis žmonių susipratime — atspindis, kuris skverbiasi akisna, ir todėl lengvai gimsta manymas, tarsi idejos būtų tas pirmutinis ir svarbiausias veiksnys (faktorius).

Į viduramžinių kryžiojų kares nurodoma, kaipo į idėjų pa-

ystė — tai istori-
kad jie taip nori.
gas, liaudis skur-
r čielų tautų ju-
a patį vadovus

III amžiuje), ka-
turos pagrindu,
lę į didžiuosius
tiškomis spēko-
ie kultūros nešė-
vo suprasti, jog
l tarp jų yra ry-
seka ir papildoma.
jas... Visa is-
t: tiesos, laisvės,
kiekvienai tautai
ypatingą «laiko

Tiktai nuosek-
na abejojančiai,
skelbėjus, pa-
dvasia, yra tik-

budas) negalėjo
daugybė «laiko
eografiškų ir kli-
kumo.

XIX metašimčio
asilliuosuoti nuo
alizmas suteikia
kinimus, kurie
d objektyviškas
s nėra galimu.
žmonių gyven-
darbą tų, ku-
eliuose tomuose.

tapo apipama-
odžiais — visai
žvalgos, pagal
skirų nuotikių.
pažvalgos buvo
ms idealistiško-
ksčiau kai-ku-
per Marksą ir
pilnime — ta-
Komunistų Ma-
Visa pirmesnė
uliko pamatiniu
irmu dokumen-
iškinio, kas tik-
s.

ra valdančiųjų
nominės sąly-
tvarka yra tas
religiškų, filo-
struktūrą). Ne
aiškinimo ide-
avonė ant eko-
nių susipratime
vai gimsta ma-
ausias veiksnys

aipo į idėjų pa-

sekmes, tuo tarpu kaip tų karų tikslas buvo tiktai pavergti ir apiplėšti svetimas tautas. Juk ir Suv. Valstijos, pradėdamos karę su Ispanija, šaukė: «Lai gyvuoja Kubos laisvė! Šalin su filipiniečių zokoninkais!» Bet mes žinome, kad Suv. Valst. kariavo ne dėlto, kad palinuositi Kubos gyventojus nuo Ispanijos jungo, bet idant užgriebti naujas rinkas. Todėl negali but nei kalbos apie tai, buk «amžinos idejos», dora ir tt. yra vadovaujančiais istorijos veiksniais. Kaip kiekvienam laikmetyj esti kitokios gyvenimo sąlygos, taip kitokios esti ir idejos įvairiuose sluog-sniuose arba kliasose. Toliau — kur tik atsiranda žinoma kliasas, t.y. grupa draugijos narių, kurle randasi vienodose gyvenimo sąlygose ir turi vjenodus reikalavimus, ten išsdirba vienodi siekiai ir pasauliožvalga, visvien, ar tie žmonės gyvena vienoj valstijoje, ar kitoj, ar jie yra juodveidžiai, ar baltveidžiai. Ko nei vienas pasaulio valdonas negalėjo, ką kunigija su savo krikščionybe veltui mėgina, — tą dasiekia ekonominis išsivystymas: iš visų valstijų ir tautų jis sutraukia darbininkus į vieną tarptautišką kliasą.

* * *

Kiekviena kliasas visada turi savo pažvalgas ir siekius, moksliškias, morališkias ir estetiškias (dailiškias) idejas. Tačiau ne kiekviena kliasas turi savo draugijinius idealus, o juo labiau, ne kiekviename laikmetyj. Draugijinis idealas yra idealas, susitvėręs sąmonėje apie tikrybėj da neesančią, bet pageidaujamą draugijinę tvarką. Tikrybėj neesanti draugijinė tvarka reiškia kitokią tvarką, negu dabar viešpataujanti. Tatai draugijinis idealas gimsta ir užsilaiko tik toj kllasoj, kuri neužsiganėdina iš viešpataujančios draugijinės tvarkos; — kllasoj, kuri, kovodama, stengiasi viešpataujančią tvarką sugriauti ir įvykdyti tokią, kokią ji laiko savo sąmonėje ir stato savo siekiams, kaipo galutiną tikslą. Trumpai sakant, draugijiniai idealai esti tik pas tas kliasas, kurios kovoja prieš viešpataujančią draugijos tvarką, bet ne pas kokias kitas. O kovoti privalo dėlto, jog yra ir kitos kliasos, kurias viešpataujanti tvarka visiškai užganėdina ir kurioms tokia tvarka tiesiog reikalinga, kad galėtų išnaudoti kitas kliasas. Ir draugija, tokiu būdu, pasidalina į kelias kliasas su priešingais reikalavimais, su savitarpine kova už ir prieš viešpataujančią draugijos tvarką. Kur nėra pasidalinimo, ten nėra nei kliasos susipratimo, nėra kliasų kovos nei draugijinio idealo. Draugijinio idealo nėra ir toje kllasoje, kuri jau yra paėmusi į savo rankas valdymo vadžias ir dasiekusi tokią tvarką, kokią jai buvo pageidaujama. Be to, kur valdančioji kliasas labiau laikosi apsigynimo taktikos, ten kovojanti kllasa yra daug energiškesnė.

Taip atsibuna draugijinis judėjimas, kuriuomi išsiaiškina visi siekiai, kokių prisilaiko ta ar kita kliasas, kurios tikslu yra įvykdyti naują tvarką. Todėl kiekviename judėjime esti keturi elementai: 1) viešpataujanti tvarka — viešpataujančios produkcijos (iš dirbystės) budas ir produktų padalinimas; 2) kllasa, kuri tą tvarką palaiko; 3) kllasa, kuri prieš tą tvarką kovoja; 4) idealas, ateities tvarka, kokios kovojanti kllasa geidžia.

(Užbaiga seka)

Barabošius.

Lietuvių istoriškųjų nuotikių žiupsnelis.

(Medega istorikui).

1910 metuose.

Kiek tai laiko atgal, kuomet prie Lietuvių Susivienijimo priklausė ir jo labai darbavosi ir savo spēkas bel turta eikvojo veik visi lietuviai socialistai, tai S-mo pilioriai sakydavo: «Bo-ba iš ratų — ratams lengviaus».

1911 metuose.

Kada ta «boba» (socialistai) išlipo iš «ratų» (S-mo), tai tų

ratų ašis (K.V-as) pradėjo nešmaruotu balsu griežti:

«Kur jūs dingot! Kur jūs dingot, rupestringieji SLA. na-
riai! Eikit šen dirbti... [Tėvynė N46].

31 metuose.

Moralas: Mesk į priešą akmeniui ir paskui prašyk, kad jis
į tave mestų duona.

1911 metuose.

Tėvynė gavo naują sądarbininką, vardu K i p š a s (sušvel-
nintas lietuviško velnio vardas).

**

Kitą kart, Kataliko leidėjams padauginus savo laikraščio
lapus (tik lapus, ne turinį), viešs žmogelis, kuris da nebuvo
skaitęs lietuviškų laikraščių (o gal ir nei jokių), manęs klausia:
«Dievull mielas, kada ši popiera ateina?»

«Utarinkais išleidžia», paaiškinau.

Žmogus pažiūrėjo į tris lapus apskelbimų ir, pakraipęs gal-
vą, tarė:

«Bene Liucipierius gali čia tiek prirašyti...»

7 — 1911 metuose.

Patarlė: Kunigo naudą velniai gauda. — Katalikų laik-
raščius prirašo «Liucipieriai», o tautininkų — «Kipšai» (velniai).

1910-11 metuose.

Mūsų draugas K.J.Valys, Lietuvos peržvalgininkas, sako,
kad žmogų nieks da nedrįso ligšiol vadinti niekšu, apart Kovos.
Tokia logika neleidžia nei kvailį kvailiu pavadinti. O kaip
Laukis Strazdą išvadino kvailiu, Strazdas Laukį, Gabrys Jurge-
lionį, Jurgelionis Gabrį, ir visi keturi pasilieka kvailiais, pagal
jų pačių nuomonę, tai yra labai moderniškai-kulturiška, nes tai
Lietuvos literatiški žiedeliai, o ne «chamal mūsų literaturoje».

**

Ar tik mūsų draugas Valys nepapuolė po «alibi» skvernu?

**

1905-11 metuose.

Tėvynės redaktorius neseniai išgalvojo lietuvišką žodį ir įpy-
nė į savo literatiškus prakaitus (kas tą žodį nori pamatyt, lai
skaito T-nę), o dabar tai rašybos gražinime (dailioime) pralen-
kė net Peterburgo ir Vilniaus lietuviškus filologus, kurių rašy-
bos «teoriją» pripažino tik viena amerikanka Vien. Lietuvininkų.
Europiečiai lietuviai filologai rašo: jauč-juose (jaučiuose),
sveč-juose (svečiuose), kvieč-juose (kviečiuose) ir tt. Vien.
Liet. rašo: gerb-jamas (gerbiamas), meldž-jamas (meldžiamas)
ir tt.

Tėvynės redaktorius šitokią rašybą vartoja (patentas jau parei-
kalauta iš Washingtono): «Vaidinta trijų aktų farsas «Audra
Giedroje»; surengė 80 ta kuop. S.S.L. (1) Hazletoniečiai ir apie-
linkės lietuviai — stebėjosi, kad nesena dar susitvėrusi teatra-
liškoji kuopelė (tik pabaigoj Rugpiučio m. šių metų) o jau ren-
gia teatrą... Publikos buvo gana daug visi buvo užganėdinti».

J. Stasiulevičius.

RUOŽAI.

Kaip sau norite vyrai, bet su tais socialistais tai tik negalima
gauti rodos. Štal įsivaizdinkit sau: parengtas didelis tautos my-
lėtojų koncertas su didžiai įvairiu programu: monologais, dealo-
gais, dainomis, deklamacijomis, šokiais, gėrimais ir tt. Abelnai
tokius nepaprastai įvairius koncertus tik ir tegali surengti tikrieji
tautos mylėtojai. Ir rodėsi, jog viskas nusiseks kuo-geriausiai ir
galima bus su didvyrišku pasididžiavimu parašyti į laikraščius,
kad mes ten ir ten surengėm labai kulturingą vakarą ir užtat tau-
ta dabar yra pakelta vieną trepą (laiptą) augščiau... Ir tautai

nauda ir mums garbė.

Bet kur tau. Ar tu žmogus gali ką-nors prakilnesnio nuveikti ir tautą pakelti, jei ant kiekvieno žingsnio reikia susidurti su tais prakeiktais socialistais. Keli tautą augštin, o jie traukia žemyn. Nors tu žmogus imk ir galą pasidaryk, vis dėlei tu nenuoramų socialistų. Štai ateina ir jie į koncertą — visa govėda — susisėda visi kruvoj ir kad jie ramiai sėdėtų, bet kur tau. Išėjo musų vakaro gabus monologistas, sako monologą «Kalėjime». «Balsiau!» — rėkia nenuoramos. Ir kas jiems galvoje, jei monologas sakomas tyliai: lai klausos ausis ištempę, o girdės. Vienam nenuoramai užėjo čiaudulys — «chl» — sučiaudėjo, net visi svečiai susijuokė. Ar tai pridėra tokiame tragediškame momente čiaudyti? Monologistas kasžin-ką burba, atsiprašau, monologą sako, o jie drįsta čiaudyti. Negali nosį namie palikti, kuomet eina į tokį prakilnų vakarą.

Ar tai galima tylėti už tokius didelius prasižengimus, ne! Męs turime savo tikrųjų lietuvių-patrijotų organus ir tuoju aprašome panašius pasielgimus, paminėdami aiškiai vardus ir pravardes. Męs visuomet turime atkreipę domą į tuos nenuoramas. Jei, daleiskim, kad ir minėtame vakare, išvirto kas iš krėslo ir padarė salėj daug sumišimo ir juoko, tai nieko. Bet jei tik — toj pusėj, kur nenuoramos sėdi, o ypač maž-daug žinomi, tai męs tuoju publikuojame į savo organus, kad tai viską daro nenuoramos-socijalistai. Rašyti į organus mums daug nereikia, užtenka tik keliais žodžiais paminėti musų organų redaktoriams apie nenuoramas, o jau jie moka taip suredaguoti tokius aprašymus, kad ir iš nebutų dalykų padaro butus — kaip ant delno. Taip ir reikia. Kito budo atsikratymui nuo tų nenuoramų męs neturime. Užtat per savo organus kad jau duodame, tai duodame, net dulkės rukstas.

Ir kaip juos nekritikuosi. Ateina į musų parengtus vakarus tik čiaudyti, o kuomet prisieina alučio gerti, tai nei vieno nėra. Męs tokių ponų nelabai pageidaujame, kad pas mus lankytųsi; mums geriausi žmonės — tai tykūs avinėliai ir geri alaus gerėjėliai — iš tokių tai bent nauda. Ateina, atsisėda prie stalo, ten kur alų pardavinėja, ir daugiau niekur neina. Patarnautojai vos tik spėja nešti toklems svečiams aluti. O socijalistai, žiurėk, tuoju ateina į salę, buk ir jie ką ten išmano apie dalę, koncertus; nu-duoda, jog ir jie atjaučia kulturiškam darbui; ir kad atėję nors ramiai sėdėtų, bet ne, čiaudo. Kam da berelkalingai žmones suvadžioti ir nuduoti, jog pritaria tokiems dalykams; geriau butų, kad visumet ir visur viešai pasakytų, jog musų tautiškam darbui visai nepritaria; netik kad nepritaria, bet tiesiog ignoruoja.

Apie tautos reikalus gali suprasti tik tie žmonės, kurie uoliai studijuoja juos, o tų reikalų daug. Socijalistai, kurie užsiėmę vientik savo darbinikišku klausimu ir kliasų kova, negali ir nesupranta tautos reikalų. Visi tautos reikalai mums labai brangūs. Daleiskim, užsimanė tautietis įrengti saliną ar kitą kokį biznį, męs tuoju rupinamės apie tai, nes tai svarbus tautos reikalas — kėlimas pramonijos. O, žiurėk, socijalistai nei burbt. Tai gal jūs da sakysit, kad męs bendrai su socijalistais galime ką gero nuveikti, niekuomet! Ką męs budavojame, tą jie griaua. Paveizdan, pažiurėkit jūs į didžiąją musų «insurance» tautišką organizaciją, kaip ji pradeda smarkiai «progresuoti», kuomet iš jos išvaikytą negeistini gaivalai — daugiausia socijalistai. Tegul jie sau darbar tveria kitą organizaciją, kad taip gudrųs yra.

A. Ž.-tas.

Trumpesnė darbo diena reiškia didesnę užmokestį.

Trustas reiškia mažesnį lenktyniavimą ir didesnį gryną pelną.

William D. Haywood.

APŽVALGA.

McNamaroms prisipažinus, tuli darbo «vadovai» pradėjo siuntinėti į Los Angeles reikalavimus, kad McNamaras pakartų. Tuose reikalavimuose reikia matyti darbo «vadovų» žemadušystę — jie, tokiu budu, nori atkreipti kapitalistų malonę į save: Žiurėkite, kokie męs švarūs! Žiurėkite, kaip męs neapkenčiane, jeigu darbininkai prasikalsta prieš jus, kapitalistai.

Dabar, žinoma, kapitalistai ir valdzia turi progą persekioti organizuotą darbą, o darbo «vadovai» iš kailio neriasi, kad tik kapitalistai nekliudytų tų vadovų ir įtikėtų į jų ištikimus jausmus kapitalistams.

Bet nei McNamarų prisipažinimas, nei darbo «vadovų» žemadušivimas, nei kapitalistiška ekspedicija prieš darbininkų unijas neatmaiuo socialistų pozicijos šiame atvejyje. Tukstančiai darbininkų, pasipiktinusių iš kapitalistiško šeimyninkavimo ir iš McNamarų nuodėmių, kurios paeina iš to kapitalistiško šeimyninkavimo, — tie tukstančiai stos į musų, socialistų eiles, ir socijalistai išmokys juos, kaip pasekmingai vesti kovą su darbininkų kliasos nevidonais.

Moyerio-Haywoodo byloje penkiatas metų atgal darbininkai išėjo «pergalėtojais», ir męs, socijalistai, per tai įgijome tukstančius savo naujų pasekėjų. McNamarų byloje darbininkai, kaip sakoma, tapo «pergalėti», ir męs iš to pergalėjimo gausime taipgi tukstančius musų idėjos pasekėjų. Męs laimėjome pirmamjame atsitikime ir dešimtį sykių daugiau męs laimėsime antramjame atsitikime.

Menko supratimo žmonės mėgina daryti socijalistams užmetimus, buk McNamarų nuodėmės buvusios socijalistiško mokslo vaisiais, ir buk todėl socijalistai taip pasišventusiai gynė McNamaras.

Bet McNamaros niekuomet nebuvo socijalistais. Jie širdzia ir siela visuomet prigulėjo prie kapitalistų kliasos ir prie partijų, kurios perstato kapitalizmą. John McNamara buvo organizatorium katalikiškos draugystės Militia of Christ (Kristaus Kariauna), draugystės, kuri įtužusiai kovojo prieš socijalizmą. Jis yra nariu kitos katalikiškos draugystės Knights of Columbus. Už jo išauklėjimą kaltinkite tas draugystes, o ne socijalizmą, prieš kurį McNamaros kovojo. McNamarų piktadarystės reikia išaiškinti tuo, kad jie nežinojo tikrojo kovos budo, socijalistiško kovos budo, kuris uždraudžia visokią prievartą, kaipo netikusį, kapitalist šąų kovos budą.

Lygiai taip, kaip Morganas, Rockefelleris, Carnegie ir kiti kapitalistai visuomet žengė prie savo tikslo, prie vis daugiau milijonų, vartodami kad ir žemiausias žmones to tikslo atsiekimui, taip ir McNamaros pavartojo žiaurias, barbariškas žmones, eidami prie savo tikslo, prie didesnio turto unijoms ir sau.

Kapitalistai, o ne kas kitas išauklėjo McNamaras taip pat, kaip jie išauklėjo tokius senatorius Lorimerius, Morga-

nus, Burnsas ir kitus. Tai jie visi ir turėtų laikytis išvieno.

Męs, socialistai, be jokio svyravimo stačiai stovime prieš juos visus.

McNamaros ir jų žiaurūs veiksmai, lygiai, kaip Plieno trustas ir jo žiaurūs veiksmai ir unijiniai darbininkai, kurie tiki į žiaurius veikimus, — visi yra didžios visuomeniškos ligos ženklai. Bet ta liga jokiū būdu nėra priskaitytina socialistams. Atpenč, socialistiškas judėjimas yra tai vienatinis dalykas, kuris gali išgydyti tą didžiąją visuomeniškąją ligą.

AMERIKA.

Provokatoriams proga.

Washington. Kaip pranešama, prez. Taftas pasiuntė 500 detektyvų ištyrinėjimui organizuoto darbo, manydamas, kad unijos užlaiko plačią slaptą organizaciją, kurios užduotis esanti ardyti kapitalistų namus, dirbtuves, tiltus ir t. p.

Tokiu būdu galės but proga prisiveisimui provokatorių šioje šalyje, kaip kad Rusijoje.

Tie 500 šnipų-detektyvų galės įstoti į unijas. Jie taps šnipais prieš organizuotą darbą. Suprantama, jie neužsiganėdins atidengimais tikrų suokalbių prieš kapitalistus. Jie patįs organizuos tarp darbininkų suokalbius, prikraus tam tikrose vietose bombų, o paskui tą visą «atidengs» savo pomams, tikėdamiesi geresnio atlyginimo už ištikimą tarnystę.

Paimti trustus.

Washington. 4 gruodžio soc kongresmanas Bergeris padavė kongresui įnešimą, kad visos korporacijos bei trustai ir pramonijos, kurios kontroliuoja nemažiau kaip 40 nuosimčių kokių-nors išdirbysčių, būtų paimta valdžios rankosna, taip kad valdžia galėtų tvarkyti tas išdirbystes ant naudoti visiems šios šalies gyventojams. Nes kuomet tas išdirbystes veda ir kontroliuoja pačios tik privatiškos korporacijos, tai jos tampa kaip ir despotiškų žmonių gyvenimo ir sveikatos valdonu. Bergeris savo įnešime sako, kad įvairūs valdžios pasistengimai suturėti koncentraciją kapitalo buvo paremti ant nesupratimo ekonomišką išsivystymą įstatymų. Trustai yra neišvengiama ekonomišką evoliucijos pasekmė ir negali būti panaikinti be užkėnimo progresui civilizacijos. Bergeris savo įnešime reikalauja, kad būtų įsteigta tam tikras Pramonijos Biuras, kuris turėtų ištyrinėti, kokią dalį kokios išdirbystės šakos atskiros korporacijos kontroliuoja ir, pamačius, kad tokia kontrolė apima nemažiau kaip 40 nuosimčių tos išdirbystės, turėtų paskirti savininkams prekę, kurią ir išmokėtų valdžia. Jeigu savininkai nesutiktų su tuo, tai prezidentas turėtų naudoti tokius budus, kokiais galima būtų savininkus prie to priversti.

Taftas bijo socializmo.

Washington. Prezidentas Taftas savo «prezidentiniame pasiuntime» aštriai išsireiškia prieš įnešimus kongresui,

reikalaujančius, kad valdžia paskirtų, kokią prekę turėtų trustai imti už savo tavorus. Taftas sako, kad, jeigu valdžia užsiimtų kontroliuoti trustų prekes, tai tuom-pat valdžia padarytų didelį žingsnį linkui valstybinio socializmo.

McNamarų bausmė.

John McNamara nubaustas 15 metų kalėjimo, o James B patuptytas ant viso amžiaus.

Gyvuliams ligonbučiai, o darbininkams kalėjimui.

Boston Milijonierius George T. Angell, mirdamas, paliko \$1,000,000 įrengimui ligonbučio gyvuliams, sergantiems ir pasilikusiems be prieglaudos.

Minneapolisje, Minn., sekančią naktį vargdienis Edward Kelly, veik išėjęs iš proto iš priežasties alko ir šalčio, taikėsi pavogti švarką, matydamas, jog policistas į jį tēmija, ir sakydamas, kad jis nori papulti ant šešių mėnesių į kalėjimą, kad jis galėtų gauti valgyti. Kelly buvo paimtas policijos stotin ir duota jam valgyti. Pavalgęs, Kelly įpuolė į hysteriją, kuri, anot daktaro, paėjo iš ilgo badmyriavimo.

Tai mat, kaip dedasi: šunims ir katėms išbudavojama puikūs namai, kuomet darbininkai, sukrovę milijonus, esti paimami į bjaurius kalėjimus.

Soc. Harriman pralaimėjo.

Los Angeles, Cal. Miesto majoru išrinktas republikonas Alexander, kuris gavo 36,338 balsus daugiau, negu socialistų kandidatas Job Harriman. Pastarasis gavo 50,827 balsus. Balsavimuose dalyvavo 75,000 moterų, iš kurių apie 3,000 balsavo už Harrimaną. McNamarų prisipažinimas atėmė socialistų kandidatui nemažai balsų. Bet jei ir ne tas prisipažinimas, tai visgi socialistai vargiai būtų galėję laimėti, kadangi republikonai būtų susivieniję su demokratais savo balsavimuose.

PRICEVILLE, Tenn. 10 gruodžio Cross Mountain Coal kasyklose užgruvo suvirš 100 darbininkų. Turbut, visi jau negyvi.

UŽRUBEŽIS.

CHINJA. Revoliucionieriai, kurie tulose vietose savaitė atgal buvo išreiškę norą talkytis su valdžia ir priimti nuo jos konstituciją, dabar vėl visur ima atsigrieblti ir griežtai reikalauja respublikos, nenorėdami eiti į jokias tarybas su valdžia. Į Hankovą pribuvo delegatai nuo aštuonių revoliucioniškų provincijų, su tikslu apkalbėti laikinę konstituciją naujai Chinų respublikai.

Respublikos prezidentas, kaip pranešama, bus išrinktas delegatų, kuriuos paskirs provincijų gubernatoriai. Revoliucionieriai ketina padaryti Nankiną naujos respublikos sostaine.

Buvęs valdantysis kunigaikštis (regentas) Tchun atsisakė nuo savo vietos, kurią ir užėmė du karaliaus patarėjai, vienas chinietis, o kitas mandžū. Kunigaikštis Tchun savo atsisakyme nužemintai persiprašo žmonių, kad jis juos netikusiai valdė.

Revoliucionieriai rengiasi vėl atslimti Hankovą nuo valdžios kariumenės. Mieste Singanfu revoliucionieriai ir šiaip jau chi-

niečiai išmušė 8000 mandžu ir 8 svetimtaučius.

TRIPOLIS. 20,000 italų kareivių užpuolė ir užėmė turkų apykasas oazyje Ain-Zara, po smarkiam mušini. Turkai buvo pamušti. Jie paliko kelis šimtus savo negyvų kareivių ir aštuonias kaucules. Italų tebuvę išviso tik šimtas sužeistų ir užmuštų. Turkai skaitliu 8000 pasitraukė tyrų link.

TURKIJA. Jaunieji turkai išdavė dešimtį prisakymų prieš italus. Tuose prisakymuose uždraudžiama jeb ką parduoti italams arba pirkti nuo jų; užginama vartoti itališkus tavorus ir vartoti itališką kalbą Turkijoje; užginama vaikus leisti į italų mokyklas ir užlaikyti mokytojus italus; reikalaujama, kad kiekvienas turkas stengtų padaryti tiek blėdies ir painių italams, kiek tik jis išgali; ir reikalaujama įkvėpti kudikiams neapykantą link italų.

RUSIJA gavo nuo Anglijos oficiališką pranešimą, kad niekuomet nesutiks pripažinti išgultąjį Persijos šachą už teisotą Persijos valdoną. Todėl Rusija gali jau palydėti vilti, kad Anglija pagelbėtų iš naujo užlipti ant sosto senam Persijos despotui.

Caras taip dažnai pradėjo nuomariu mirti, kad neretai esti priverstas atsisakyti nuo ilgesnių viešų pasirodymų, bijodamas, kad jam tas neatsitiktų viešai. Caras veik visai prarado atmintį. Doktorai sako, kad jis greitai darosi neišgydytinu idljotu (silpnapročiu).

Ministeriai raudasi keblame padėjime, reikiant apkalbėti su caru koki-nors dalyką: nespėja ministeris išėiti už durų, kaip jau caras viską užmiršo. Todėl, jei pasitaiko, kad keli ministeriai vienas po kitam turi įeiti pas carą pasikalbėti, tai kiekvienas stengiasi pasilikti ant pat galo, idant caras netaip greit užmirštų, ką nuo ministerio girdėjo.

Caras žino apie savo padėjimą, vienok atsisako šauktis geresniųjų kitatautiškų daktarų pagelbos. Jis vis labiau ir labiau apsisupa save zokoninkais ir įvairiais tikėjimiškais fanatikais.

Apart nuomario, jis turi kitą ypatingą ligą, kurią rusų daktarai vadina «otsustsvije» (užsimiršimas, proto atstojimas) — t. y. tarpais jis visiškai praranda sąmonę per 10—15 minutų.

Livadijoj laike kareiviškos parodos bėgyje dviejų valandų jis dusyk apmirė nuomariu, bet daktarai, kurie nuolat apie jį vaikščiojo oficeriškuose rubuose, apsupo jį, taip kad mažai kas iš publikos tegalėjo matyti, kaip caras tampėsi ant žemės.

PERSIJA. Nors Rusija jau seniai turėjo užimti Teheraną, pagal savo pagrąsinimus, bet to daryti nedrįsta. Persija pareikalavo, kad Rusija atslimtu savo kariuomenę iš Persijos, pagrąsindama Rusijai kare.

ITALIJA, jausdamasi save ižeista pranešimais apie savo kareivių žiaurumą Tripolyje, atsišaukė į Haagos Talkos Tribunolą, kad šis ištirtų teisingumą tų pranešimų. Anot Italijos, turkai žiauriau apsieina su italais, negu italai su turkais.

KORESPONDENCIJOS.

HAZLETON, Pa. 23 d. lapkričio čionaitiniame ligonbutyje persiskyrė su šia ašarų pakalne vietinis lietuvių kunigas Juozas Dielininkaitis. Jo gimtinė man nežinoma; žinau tiek, kad Suvalkų gubernijoje. Ne pro šalį bus «Ko-

vos» skaitytojams susipažinti su šio tėvelio gyvenimu ir darbais.

A. a. kun. Dielininkaitis buvo vienas iš geriausių čionaitinių «sportų». Mylimiausias jo užsiėmimas buvo medžioklė ir žuvavimas. Tam tikru laiku velionis trunkydavo si tai po girias, tai po ežerus, tai po upes; sugrįžęs namo gi, užsiėmavo naikinimu pirmėivių, «cicilikų» ir, abelnai, laisvesnės dvasios žmonių. Keli metai atgal, kuomet Hazletone tarp lietuvių vos buvo pradėjus išleisti savo diegus socializmo idėja, kaip man pasakojė seniau čion gyvenanti lietuviai, tas kunigėlis buvo taip įbauginęs savo avelės, kad šios neprimdavo net įnamystėn (ant burdo) žmones, kurie ka-nors bendro norėjo turėti su darbo žmonių reikalais arba su apsišvietimu. Tuokart (rodos, 1908 m.) čion radosi tik viena laisvamanė šeimyna, Mikas Bartuševičius su savo moteria. Pas juos tai ir rado prieglaudą visi laisvesnio sąprotavimo žmonės.

Velionis kun. D., kaip pasakoja žmonės, labai neapkenkęs tos šeimynos, ir sakydavo, kad ant lietuvių dievas savo «koronę» užleisiąs. Bet nieko tam panašaus neatsitiko. Kunigėlis pareidavo iš bažnyčios į kleboniją ir iš piktumo padarydavo keliatą gimnastikų — mokėjo vaikščiot ant rankų, verstis stačia galva ir tt...

Da 1906 m. čion pradėjo atsikelti iš numirusių SLA. 45 kuopa, o jau 1907 m. susitvėrė ir laisva pašalpinė draugystė «Liuosybė». Tame daugiausia darbavosi žinomas vėlesniuose laikuose socialistų Sąjungos darbininkas M. Merkevičius, dabar gyvenantis Lietuvoje; paskui jo pusbrolis K. Merkevičius, J. Kirtiklis, A. Remeikis, minėtasis M. Bartuševičius ir kt. Į tų vyrų kailius velionis kunigas ir atsipliekdavo savo «iškalbume» bažnyčioje žodžiais, kurių korespondencijose moteriška lytis nemoka vartoti... (gal vyrai, sulyg laikraštinių išdirbtos etikos, ir drįstų...)

SLA. 45 kuopa ir draugystė «Liuosybė» tuose laikuose, kaip man pasakojė vienas iš čionykščių senesniųjų gyventojų, negalėjo nei žingsnio žengti be susidurimo su velionio kun. D. niekinimais, šmeižimais ir tt. Vėlesniuose gi laikuose, kuomet jau buvo susitvėrusi LSS. 80 kuopa, tai nuo «šliu-parnių» velionis kun. nuėjo ant socialistų galvų ir taip savo avelėms pripūtė dvasiško kvapo, kad jos visos įtikėjo į šitokią teoriją: norint ką apšmeižti, užtenka, kad pavadinsi jį «ciciliku» ir jau atliktas kriukis; toks negaus nei įnamystės pas lietuvius, nei nieko kito.

J. Kirtiklis neišgyvendavo naujaj kvatieroj ilgiau, kaip 2-3 savaites: kaip tik šeimyninkė sužinodavo, kad jis «cicilikas», tai tuojaus paliepdavo nešdintis...

Abelnai imant, velionis atsižymėjo vien pjudydu žmonių, šmeižimais, ardymais gerų darbų ir tam panašiais dalykais; apart to, kada budavo gerame upe, tai savo geriausiems parapijonams išmušdavo kailius, tik ne žodžiu, kaip kad «cicilikus», bet kumščia ar kuo kitu, nes pastarieji pas jį neidavo; jis kartą net ar ne tris parapijonus pusėtinai pasveikino savo smagia kumščia taip, kad šie net su pažalavusiomis akimis vaikščiojo apie porą savaitių.

venimu ir dar-

geriausią čionas buvo me-
is trankydavo-
rijęs namo gi,
, abelnai, lais-
net Hazletone
egus socializ-
iant lietuviai,
ad šios nepri-
kurie ka-nors
arba su apsi-
dosi tik viena
savo moteria,
o sąprotavimo

abai neapken-
ų dievas savo
atsitiko. Ku-
iktumo pada-
ot ant rankų,

asių SLA. 45
binė draugys-
inomas vėles-
as M. Merke-
pusbrolis K.
sis M. Bartu-
s ir atspieki-
ių korespon-
vyrai, sulyg

ose laikuose,
ų gyventojų,
elionio kun.
gi laikuose,
i nuo «šliup-
ir taip savo
tikėjo į šito-
pavadinsi jį
ei įnamystės

ilgiau, kaip
ad jis «cici-

odymu žmo-
našiais daly-
avo geriau-
odžiu, kaip
arieji pas jį
inai pasvei-
ažalhavusio-

Tas perdidelis sportavimas velioniai atgabeno net ir mir-
tį. Buvo taip: jis rengėsi medžioti ir paprašė savo «gašpadi-
nės» brolio Kavaliauskučio, kad šis jam prirengtų patronų.
Tas vaikėžas, apie tokį darbą mažai nežinodamas, pridėjo
perdaug parako. Dielininkaitis gi, tuos patronus susidėjęs,
išvažiavo medžioti į White Haven, Pa. Anksti rytą, 22 d.
lapkričio jis ir du jo bendrai (anglai) išėjo į girią; tuo tarpu
šunes kaž-kur dingo. Tad Dielininkaitis pasakė savo bend-
rams, kad jis šausiąs, o šunes, išgirdę šuvį, atbėgs. Ir šovė.
Bet kad, kaip minėjau patronuose buvo perdaug parako, o
šaudyklė buvo nepertvūričiausia, tad šaunant šaudyklė plyšo
į kelias dalis ir viena dalis kliudė Dielininkaičio viršugalvį;
suardydama galvos kiaušį, skylę galvoje padarė apie 4 co-
lių ilgio ir 2 pločio. Žaizda buvo labai žiauri, nes bevežant
nelaimingąjį automobiliu į Hazletono ligonbutį, jau smegen-
ys iš galvos pradėjo verstis. Ligonbutin atgabeno da gy-
vą, bet šnekėt jau negalėjo. Ant rytojaus numirė.

Kas įdomiausia, tai draugystės «Liuosybės» pasielgimas.
Prieš laidotuves Dielininkaičio, kurios atsituvo 28 d. lapkri-
čio, tuli «laisvamaniai», «Liuosybės» nariai, nutarė nupirkti
vainiką tam, kuris juos visu minėtu laiku persekiojo... Ir su-
dėjo pinigus tam tikslui. Bet atsitiko vieno akto vodevilis:
tas, kuriam perduota pinigai ir prisakyta nupirkti vainiką,
J. Žmuidina, nei to vainiko nepirko, nei laidotuvėse nedaly-
vavo... Ir ištikrųjų, nors tas ir priešinga buvo norams kelia-
to «Liuosybės» narių, tačiau korespondentė išteisina tokį
Žmuidinos pasielgimą, nes tą vainiką ne susirinkimas drau-
gystės nutarė pirkti, bet keli karčiamoj susiję nariai. Kaip
ten nebuk, bet «Liuosybė» «maršavo» savo prakeikėjo laid-
tuvėse, nors vainiko ir nenupirko.

Gaila, kad pas žmones da tik toks supratimas.

Gaila ir kun. Dielininkaičio, kad savo jauną amžį (Die-
lininkaitis mirė, budamas 48 m. amžiaus) pridengė svetimos
šalėlės vėlėna. **A l e n a K u r š a i č i u t ė.**

DETROIT, Mich. Lietuviai čion progresuoja, ir ne-
daug ką atsilieka nuo vadovaujančių tautų. Nors laikraš-
čiuose ir tilpdavo kokios žinutės iš Detroit'o, bet tos žinutės
budavo labai smulkios, kaip kada net tuščios, iš kurių nega-
lima buvo spręsti apie vietinių lietuvių padėjimą.

Skaitlius lietuvių čion nemažas. Apart parapijos su jos
mažute, medine bažnytele ir draugysčių, kurių vardų nemi-
nėsiu, pažymėtinos yra progresiviškos draugovės, kaipo dau-
giausia veikiančios mūsų labai, kurios yra: 1) Dvi socialistų
kuopos; nors jos buvo nusilpnėjusios, bet dabar umai jos
pradėjo augti ir vėl su nauja energija kibo į visuomenišką
darbą; ir 2) Laisvamanių kuopa, kurios daugumas susideda iš
116 kuopos sąnarių, darbuojasi be atvangos — rengia prakal-
bas kas mėnesį ir daug žmonių prisirenka.

Pastaruoju laiku lietuviai smarkiai sujudo prie progreso.
Lietuviai darbininkai, susipratę ir pažinę patį save, stojo
prie vienos didžios darbininkų unijos ir sutvėrė čionais šaką
(branch) No 16 kuopos Pramonijinių Pasaulio Darbininkų
(Industrial Workers of the World). Prisirašė apie 30 narių,

tikimasi ir daugiau, nes ta organizacija randa sympatiją pas-
musų vientaučius.

Ačiu draugui J. Smithui už jo darbėtumą labai lietuvių
darbininkų: tai jis suorganizavo minėtą organizaciją.

J u o z a s P e t r a u s k a s.

CHICAGO, Ill. 24 lapkričio pasibaigė moteriškų ru-
bų siuvėjų straikas Freedmano dirbtuvėje. Straikas tęsėsi
tikta keturias dienas; straikeriai laimėjo.

Kuomet straikerių sargyba sergėjo, kad darbdavis ne-
įgabentų į savo dirbtuvę straiklaužius, tai darbdavio nusam-
dyti detektvai vaikė straikerius tolyn nuo dirbtuvės. Vie-
nok nepasisekė darbdaviui nuslopinti straiką. Darbdavis
da štai kokios įmonės griebėsi: automobiliuje važinėjo apie
dirbtuvę ir rinko straikerius, kuriuos, nugirdęs alum saliuuo-
se, vežė į dirbtuvę.

Sykį, kuomet darbdavis buvo prisirinkęs burį unijinių
(nesiuvėjų) kitų straikerių, vienas straikeris pasidrasinęs taip
sugėdijo busimus darbdavio talkininkus, kad šie bemaž-ko
darbdaviui kailį neišpylė. **B. š i d i š k i s.**

MOTERU SKYRIUS.

Moteries įtekmė ant didvyrių.

Anglijos bertaininis žurnalas «Edinburgh Review» pa-
duoda autobiografijas (savo pačių gyvenimo aprašymus) šių
didvyrių: Cellini, Jean-Jacques Rousseau, Edward Gibbon,
Goethe, John Stuart Mill ir Herberto Spencerio. Padaryda-
mas pastabas apie tuos žmones, «Edinburgh Review» patėmi-
ja ypatingą apie juos dalyką — kad nei vienas iš jų nebuvo
normališkuose sątikiuose su moterimis.

Spenceris visai nevedė ir nei sykį nebuvo įsimylėjęs. Ce-
llini, Rousseau ir Goethe apšvedė su žemesnių klasių mote-
rimis, bet da prieš apšvedimą nuo tų moterų turėjo sau vai-
kus. John Stuart Mill prieš apšvedimą turėjo tokius sąti-
kius su savo busima pačia, kad visa apielinkė iš to piktino-
si. Į visus tokius minėtų didvyrių apšvedimus su žemesnių
klasių neišlavintomis moterimis žiūrėta, kaipo į nelaimę
tiems didvyriams, ir jų pačios per ilgą laiką buvo nepriima-
mos augštesnėn draugijon, nežiurint, kad jie buvo ir augš-
čiausiai atsižymėję ir gerbiami. Nei viena iš tų penkių didvy-
rių moterų neatsižymėjo nei iš dvasiškos, nei iš fizinės pu-
sių, buvo visai paprastos moteris. Goethes moteris nekaip
mokėjo skaityti ir rašyt ir paėjo iš žemiausios klamos; Rou-
sseaus gi moteris nemokėjo nei skaityti; ji buvo, pirm savo
išteikėjimo, paprasta žemos karčiamos valytoja; Goethes mo-
teris, pirm savo ištekėjimo, pelnijo sau pragyvenimą išdirbi-
mu nuduotų (negyvų) gėlių. Vienok ir Goethe ir Rousseau
buvo pirm to turėję daug susidurimų ir draugavimų su
augštos klamos, augštos apšvietos ir didelio gražumo moteri-
mis, kurias jie ant visados apleido.

«Edinburgh Review» tą apsireiškimą išaiškina šitaip:

«Aišku, kad netiek ypatystės-individuališkumo tegalima surasti darbe, kurį atlieka dvi ypatos bendrai, negu vienos ypatos darbe. Taigi galima padaryt išvedimą, kad Rousseau ir Goethe savo veikaluose dabar yra individuališkesni, taip sakant, Rousseau'niškesni ir Goethe'niškesni, negu jie būtų buvę, jeigu ant jų būtų galėjusios turėti įtakmę jų moteris. Viskas, ką mes žinome apie jų moteris, liudija tikai vieną — jos buvo gyvos ir turėjo šiaip jau kasdieninį sveiką protą. Nei viena iš tuomet gyvenusių moterų nieko negalėjo pagelbėti tiems didiems autoriams jų protiškuose darbuose, nei viena negalėjo jiems padėti išsidirbti ir išreikšti jų idėjas. Vienatinė pagelba iš moterų pusės jiems išsireiškė tame, kad tos moteris, budamos sveikos ir linksmos ir turėdamos sveiką kasdieninį protą, pagelbėjo savo vyrams užmiršti gyvenimo nemalonumus ir lengviau pakelti nepasisekimus.»

Elzė Kurtinaitė.

SAJUNGOS REIKALAI.

LSS. Centro Sekretoriaus pranešimai.

184) 21, 22 ir 50 kuopų sekretoriai, patėmiję, kad jų kuopų sekretorių adresai «Kovoje» neteisingi, prisiuntė savo pabarimus tai Ad-jai, tai Red-jai už nepermainymą jų adresų. Tie bereikalingi užsipuldinėjimai tapo priduoti Centro Sekretoriui, kuris laišku tų kuopų sekretoriams nurodė, kad ne Ad-jos ir R-jos kalčia tame dalyke, bet pačių sekretorių, už tai, kad jie savo adresų permainymus siunčia, kur papuola, bet nesiuočia ten, kur pridera, t. y. Centro Sekretoriui, kaip kad tas buvo aiškinta jau keliatą sykių.

195) Iš aštuonių narių susitvėrė nauja LSS. 165-ta kuopa Port Washington, Wis.

196) 45 kp. įnešimas, kad visos proporcionališkos mokesčių apdengimui S-gos skolų turi but kvituojamos atskirai, pasiūsta P. K-tui.

197) Buvusioji LSS. 48 kp. užklausė, ant kokio pamato nuo jos reikalaujama jų buvusios kuopos išdas, paaiškinta, kad patol, pakol kokia žmonių grupa skaitosi S-gos kuopa, tai tokia grupa yra S-gos dalim ir pinigai, įplaukianti į tokios S-gos dalies išdą, yra irgi dalimi S-gos turto ir Sąjunga turi pilną juridiską teisę prisisavinti tą turtą, kuomet tie žmonės, kurie palaikė tokią grupą, atsisako ant toliaus buti tos grupos nariais.

198) 1-mos kp. įnešimas, kad turi but įvesta tam tikros kortos adresų permainymui, pasiūsta P. K-tui.

199) Visiems rajonų sekretoriams išsiuntinėta įstruktijos, kad neturi imti atidom jokių kuopų prisiūstų referendumų blankų, kurios nėra išpildytos sulyg blankoje esančiomis instrukcijomis.

200) P. K-tui pasiūsta C. Sekretoriaus patėmijimas-įnešimas, kad P. K-tas turi pagaminti tam tikras aplikacijos

blankas dėl naujai įstojančių narių.

201) Atsinaujino LSS. 113 kp, Burlington, N. J. Phila., Pa. 7, XII, 11. LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Visų sąjungiečių atidai.

Kaip žinoma, dabartinio Centro Sek. tarnystė, kaip ir kitų visų S-gos viršininkų tarnystės, pasibaigs 31 gruodžio (December) mėnesį, 1911 m. Po užbaigimui reikės visi dalykai ir dokumentai perduoti naujai išrinktam Centro Sekretoriui. Dabar ant rankų yra daug dalykų, kurie reikalauja užbaigimo ir turi but užbaigti dabar, idant paskui Centro Sekretoriui nereikėtų senais dalykais užsiimti.

Užbaigimas visų tų dalykų ir jų sutvarkymas reikalauja daug darbo, tai užsiėmimui naujais reikalais neliko laiko; todėl šiuomi pranešu visiems sąjungiečiams, kad nuo 5 gruodžio 1911 m. Centro Sekretoriui nesiūstumėt daugiau jokių naujų įnešimų. Siųskite tik referendumų blankas, kurios turi but sugražinamos Centro Sekretoriui, ir susineškite tik tokiuose dalykuose, kurie da nėra užbaigti.

Philad., Pa. 7, XII, 11. LSS. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

L. S. S-gos V referendumas, 1911 m.

Rajonams, kuopoms ir pavieniams tapo išsiuntinėta V referendumo blankos (balsavimas rezoliucijos linkui nacionalizmo). Jei kas neaplaikė, tai tegul atsisaukia.

Blankos turi but nubalsuotos ir sugražintos, kam pridera neveliau kaip gruodžio 31 d. 1911 m.

Philad., Pa. 4, XII, 11. L.S.S. CentroSek. Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N30.

Pild. Komitetui užklausimas

Sutraukoje įplaukų ir išlaidų už 18 mėnesių (nuo liepos 1 d. 1909 m. iki 1 d. sausio š. m.) parodyta («Kovos» N32):

Įplaukų už pašalinius darbus \$1257,43.

Išlaidų pašalinių darb. — popiera ir statymas \$1180,23.

Pelno nuo pašalinių darbų \$77,20.

Jei pridėti prie išlaidų pašaliniams darbams šoki-tokį nušimtį iš rubrikų: «spaustuvės įrankiai», «namų išlaidos» ir «įvairios smulkmenos», tai, manau, \$77,20 laike 18 mėnesių netik kad neliks, bet toli neužteks; prie to da administratoriaus darbas ir vieta apgarsinimui «Kovoje» link pašalinių darbų

Jei teisingai suprantu atskaitą, tai kuom išteisinamas tolesnis varymas pašalinių darbų? Ar negeriaus juos būtų apleidus?

Su draugiškumu P e t r a s K i e t i s (pavienis narys).

Žiurint vien tik į pinigines įplaukas ir išlaidas, negalima galutinai spręsti apie pašalinių darbų pelną arba nuostolį, nes daug pašalinių darbų yra įrašoma į skolą, kurie nėra apmokėti, ir todėl nesirastų įplaukų rubrikoje, tuo tarpu kaip išlaidos, be abejonės, visos yra įskaitytos į įplaukų rubrikas, nes už medegą pašaliniams darbams yra nevilkinamai apmokama.

Apie pelną ar nuostolį pašalinių darbų gali geriausia spręsti administratorius, kuris turi po ranka netik įplaukas ir išlaidas, bet ir skaitlines, kiek buvo skolinga Sąjungai 1 d. sausio š. m. už pašalinius darbus, atliktus per tą 18 mėnesių; todėl aš įnešu pavesiti adm. paaiškinti ant prisiųstojo užklauso.

New York City, 21 XI, 11. LSS P.K-tas { M.M. Račiūtė
Waterbury, Conn. 24 XI, 11. J.S. Pruselaitis
Wilmerding, Pa. 30 XI, 11. B.K. Kondrotavičius

Phila. Pa. 6, XII, 11. LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N31.

Nutariame 1-mo rajono reikalavimą, kad P. K-tas pasiųstų agitatorių į 1-mą rajoną atidėti, pakol nebus išrinktas S-gos Keliaujantis Organizatorius. Kaip bus Keliaujantis Organizatorius, tuomet bus galima tarti ir apie išlygas, ant kurių Keliaujantis Organizatorius apvažinės kuopas.

New York, N.Y., 21, XI, 11 } LSS P. K-tas { M. M. Račiūtė,
Waterbury, Conn. 27, XI, 11 } J. S. Pruselaitis,
Wilmerding, Pa. 30, XI, 11 } B. K. Kondrotavičia.

Philad., Pa. 6 XII, 11. LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 32.

Kadangi LSS. konstitucija jau yra balsuojama ir, be abejonės, bus priimta ir reikės spausdinti, tat malonės Komitetas nutarė, kiek egzempliorių spaudinti.

Po nubalsavimui tuojaus spaudinsiu, nes jau ir taip praėjo trys mėnesiai, kaip konstitucija guli sustatyta ir raidės užimtos, o jos mums labai reikalingos. Tat malonės Komitetas pasiskubinti su šiuom tarimu, kad vėl nereikėtų raidės laikyti be naudos ir laukt, kol nubalsuos.

Aš gi patarčiau spaudinti 2000 egz.

Draugiškai--

Phla., Pa. 10, XI, 11, «Kovos» adm. A. Žymontas.

Reikale spaudinimo LSS. konstitucijos.

Pagal mano nuomonę, 2000 egzempliorių konstitucijos permažai. Reikia spaudinti 2500.

Apdengimui konstitucijos padirbimo ir išsiuntinėjimo lėšų, įnešu, kad kuopos mokėtų po 8 c. už egzempliorių, o pavieniai nariai po 10 c. (tuos 2c. viršaus pavieniams nariams užskaitau už extra darbą ir extra lėšas, išsiunčiant pavieniams nariams)

New York, N. Y. LSS. P.K-to narys M. M. Račiūtė.

Kadangi L. S. S-goj randasi į 2000 narių, tarp kurių tankiai vieni pameta, kiti nauji prisirašo, tai 2000 arba ir 2500 egz. konstitucijos neištektų nei vieniems metams ir pagalios vėl reikėtų spaudinti iš naujo. Todėl aš įnešu spaudinti 3000 egz.

Kuopų nariams pardavinėti po 5c. egz, o pavieniams po 7c.

Waterbury, Conn. 27, XI, 11, P.K-to narys J.S. Pruselaitis.

Pilnai sutinku su J.S. Pruselaičio įnešimu.
Wilmerding, Pa. ?, 11, P.K-to narys B. K. Kondrotavičius.

Phila., Pa. 6, XII, 11, LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Rajonų reikaluose.

LSS. VII-to rajono 9-ta konferencija, laikyta lapkričio 19-20 d., Scranton, Pa.

Delegatų pribuvo 9, o, dalyvaujant rajono komitetams, pasidarė 16 ypatų su sprendžiamais balsais.

Iš svarbesnių nutarimų buvo šie:

Kuopų reikaluose: a) Kad kiekviena kuopa pasistengtų išrinkti komitetus, kurie susižinotų su savo miesto kapinėmis ir kuopų susirinkimuose aiškintų, jog galima ir miesto kapinėse pasilaidoti; b) Kad tokius narius, kurie pasirodytų viešai su agitacija už kitas partijas, išbraukti iš LSS.

Rajonų reikaluose: a) Kad pažadinti kuopas prie apvaikščiojimo Pirmosios Gegužės ir tam dalykui išrinkti komitetas iš 5 ypatų įvairiose kuopose, idant susitartų su kitų tautų socialistais dėl apvaikščiojimo; b) Kad visos VII rajono kuopos pasistengtų prirengti kiekvieną narį į Sav. Valstijų piliečius.

Sąjungos reikaluose. a) Kad buvusiam «Kovos» redaktoriui J.B. Smelstoriui duoti per «Kovą» pasiteisinti taip, kaip pasiteisino visi VI susivaziavimo apkaltinti, tik neužgaunant ypatų (jeigu to drg. Smelstorius norėtų); b) Kad būtų «Kovoje» garsinama rajonų sekretorių ir Veikiančiojo Komiteto narių adresai. c) Kilo klausimas apie susivienijimą «Kovos» spaudos darbo su anglų socialistų, dėl mažesnių išlaidų spausdinant ir siutinėjant; bet tas palikta, kaip įnešimas Sąjungos VII susivaziavimui; d) Patarta, kad kuopos rinkimų laike, pasekmingesniai propagandos varymui, susivienytų su angliais socialistais.

Presos Komisija: J. Jasiulionis, M. Šalna, P. Mozuras.

APIE MUS PACIUS. I. Musu Organizacija.

Iš ko L. S. Sąjunga susideda. Visupirmu pažvelgsime į dalykus, iš kurių visa S-ga susideda, o paskiau — kaip Sąjunga susideda oficiališkai, kaip organizacija.

Sąjunga, kaip kiekviena nauja organizacija, susideda iš įvairių-įvairiausių žmonių. Pradėsime nuo blogiausių elementų, nuo kurių organizacija mažai arba visai nieko negali tikėtis. Prie tokių priklauso dauguma mūsų biznierių, saliuoninkų ir krautuvnikų, kurie prie S-gos priguli tik todėl, kad sąjungiečiai eitų pas juos išsigerti arba pirkti sau daiktus. Iš tokių narių, kurie priklauso prie S-gos, idant galėtų iš sąjungiečių pasipelnyti, mes nieko negalime tikėtis ir pagalios jie mums pavojingi, nes, kuomet jie matytų sau naudą kitur, tai jie tuojaus ir pasitrauktų iš mūsų tarpo. Žinoma, tą negalime sakyti ant visų vertelgų. Tuli biznierių priklauso prie S-gos iš savo idėjinių persitikrinimų, bet tokių yra mažuma.

Kita S-gos narių rūšis, ant kurių mūsų organizacija ne-

labai gali remtis, — tai laisvamaniai, kurie nėra darbininkų reikalų užtarėjai, bet priguli prie S-gos todėl, kad nėra kitos organizacijos, kuri aiškiai ir drąsiai pasmerktų musų kunigijos ir abelnai visos dvasiškijos juodus darbus. Tcs rūšies S-gos nariai visai nesiinteresuoja arba labai mažai tesiinteresuoja Sąjungos dalykais. Žinoma, kad tokie, kurie nesirupina savo organizacijos reikalais, nelabai organizacijai geistini.

Trečia rūšis musų S-gos narių — tai tie, kurie patįs da nėra persiėmę jokia idėja, bet blaškosi į visas puses, it žuvis ant smiltyno išmesta, ir mėtos, kaip rudens vėjo nešamas lapas. Kasdieną matome, kaip jie, savęs nepažindami, tai prie musų buržujų, tai prie laisvamanių, tai prie neva anarchistų plakasi, bet niekur sau atsakančios vietos nesuranda. Tie žmonės, kurių smegeninėje da viskas maišosi ir nei vieno dalyko negali gerai suprasti, yra pavojingi byle kokiai organizacijai. Vieną dieną jie remia visomis keturiomis S-gą, o už dienos—kitos jie jau lieka jos priešais. Ir apie tokius «draugus» butų laikas mums apsižvalgyti ir nepriimti jų visai į Sąjungą.

Ketvirta rūšis S-gos narių — tai avanturistai, kurie dirba tik savo naudai, ir jokia idėja jiems nešventa. Tokių išgamų savo nemažai turime. Išpradžių jie buvo dideli Sąjungos rėmėjai, bet pamatę, kad S-ga nežiuri per pištus į jų nešvarius darbus, o aiškiai ir garsiai pasako apie juos visuomenei — atsisveikina su S-ga ir lieka jos priešais.

Penkta S-gos narių rūšis, kuri yra skaitlingiausia už visas keturias pirmutines paimtas sykiu, yra tai darbo liaudis, kuri priguli prie S-gos iš persitikrinimo, kad darbininkai patįs tegali sau pagelbėti, o ne kas kitas. Ant tos rūšies narių tai ir rymo visa S-gos ateitis ir spėka.

Kas link musų oficijališkojo S-gos turinio, tai Sąjunga susideda iš kuopų ir pavienių narių. Kuopos, žinoma, yra tik dalimis visos S-gos. Nuo kuopų veiklumo ir protiško lavumo paeina ir visos S-gos gerovė. Kas link pavienių, tai jie, žinoma, irgi yra S-gos dalimis, bet mažesnėmis. Prie progos čion paminėsiu vieną negerą apsišveikimą iš atžvilgio į musų pavienius. Štai kame tas negerumas. Dabar yra daug pavienių, kurie randasi pavieniais tokiuose miestuose, kur yra S-gos kuopos. Vieton prigulėti prie kuopos ir veikti išvieno, tie draugai skaldo musų spėkas ir veikia kiekvienas sau atskirai. Žinau, tie pavieniai draugai privadžios man ilgių—ilgiausias litanijas, kad jokiū būdu su tulomis kuopomis dėl nekurių priežasčių negalima susitaikyti. Kad negalima susitaikyti visuose dalykuose, tas tiesa. Bet jei mes pažvelgiame giliau į to nesusitaikymo priežastis, tai randame, kad pamatas yra visgi ypatingos priežastis; pagalios, jei butų ir idėjinės priežastis, tai mes visgi neturėtume skaldyti savo spėkas, bet visados koncentruoti jas kovai su musų bendru priešu.

LSS. rėdymasis. Labai daug paeina organizacijos gerovė nuo organizacijos rėdymosi. Kur rėdymasis yra geras ir atsakantis organizacijos veikimui, ten viskas veikiasi gerai, pasekmingai ir organizacija bujoja. Kur nėra geros tvarkos,

ten viskas yra atliekama neatsakančiai, nepunktuališkai ir pati organizacija silpsta ir nyksta.

Pas mus, S-je, irgi išsykio buvo nekažin kaip gera tvarka. Bet iš naujos organizacijos, kurioje žmonės veikia viską «iš savo galvos», nieko nežinodami, kaip panašūs dalykai atliekami kitose organizacijose, darė nemažai klaidų ir nedavė Sąjungai išsiplėtoti taip greit, kaip kad reikėjo. Žinoma, viskas tas buvo naturališka pasekmė to, kad musų Centre buvo žmonės, kurie, apart savo organizacijos reikalų, tvarkymo būdų, nieko nežinojo apie kitas organizacijas. Pagalios, jei kuris—nors žinojo, tai nesistengė tą savo žinojimą sunaudoti S-gos tvarkymosi būdų pagerinimui.

Didžiausia priežastis musų buvusių viršininkų nesistengimo sunaudoti savo žinojimą pagerinime S-gos rėdymosi būdų buvo ta, kad įvykdymas visokių naujų reformų reikalavo daug pajiegių ir laiko, kurio vos užteko atlikimui bėgančių reikalų. Algos buvo tokios, kad vos apmokėjo kiekvieno atskiro urėdo pildytojo darbą. Taigi nei Sekretorius, nei Administratorius, nei Redaktorius sau pagelbininkų iš savo algos samdyti negalėjo, todėl atlikdavo darbą taip, kaip galėdavo. Jei kuris—nors S-gos urėdninkas negalėjo atsakančiai atlikti savo viso darbo, tai ir likdavo neatsakančiai atliktu. Su laiku pas mus įsigyveno paprotys, sulyg kurio renkamieji musų viršininkai, apsiimdami išpildyti kokios—nors įstaigos visas pareigas, po rinkimui išpildydavo tik tiek, kiek galėjo, o ko nesugebdavo, tai tas ir likdavo neatlikta. Tas, žinoma, buvo labai bloga. Bet viršininkai nedarė jokio pagerinimo tų dalykų, nes kiekvienas suprato, kad atlikti vienam žmogui tos ar tos įstaigos darbą negalima, o laikyti sau pagelbininką irgi negalima, nes S-ga moka algą, kuri vos apmoka vieno darbininko darbą. Todėl su gryna sąžine tie musų buvusieji viršininkai ir davė dalykams taip eiti.

Pagalios dabartiniai viršininkai (nemanau čion nieko girti, bet perstatyti dalykus taip, kaip yra) pasistengė viską atlikti, kas reikėjo, nežiurint į tai, kad ir jei vienam negalima buvo atlikti visų įstaigos pareigų. Negalint vienam atlikti, buvo pasamdyta už tą pačią algą pagelbininkas. Gal but, kad vienas ar kitas iš dabartinių S-gos viršininkų ir nebus nieko gavęs už savo darbą (per išmokėjimą savo algos pagelbininkams), vienok jis savo įstaigos darbą bus sąžiniškai atlikęs. Tatai senoji tradicija, «dirbti, kiek galima, o kas negalima, palikti neatliktu», tapo sulaužyta ir ateityje nei vienas S-gos viršininkas negalės apleisti savo vietą, neatlikęs darbo; negalės išsiteisinti, kad neišpildė savo pareigų todėl, jog nuo savo pirmtakų priėmė viską netvarkoje. Atėinantieji viršininkai gaus viską tvarkoje ir, jei padarys netvarką, tai patįs už tą bus atsakomybėje,

Tokiū būdu musų išpildančiosios (executive) įstaigos: P. K-to, C. Sekretoriaus, Amd. ir Red. šiaip—taip susitvarkė ir ateityje jų darbas bus kontroliuojamas. Bet da gana netvarkoje randasi viena S-gos įstaiga, kuri užima labai svarbią vietą ir už kurią didesnę galę teturi tik visos S-gos referendumas. Mintyje turiu musų V. K-tą. Šis komitetas, kuris

tuališkai ir pa-
 saip gera tvar-
 es veikia viską
 šys dalykai at-
 aidų ir nedavė
 ėjo. Žinoma,
 d mūsų Centre
 eikalų, tvarky-
 jas. Pagalios,
 inojimą sunau-

ininkų nesisten-
 s rėdymosi bu-
 ormų reikalavo
 imui bėgaučių
 o kiekvieno at-
 orius, nei Ad-
 nkų iš savo al-
 taip, kaip ga-
 galėjo atsakan-
 akančiai atlik-
 alyg kurio ren-
 tyti kokios-nois
 davo tik tiek,
 tas ir likdavo
 Bet viršininkai
 kvienas supra-
 os darbą nega-
 ima, nes S-ga
 darbą. Todėl
 ai ir davė daly-

au čion nieko
 asistengė viską
 vienam negali-
 lint vienam at-
 bininkas. Gal
 išrininkų ir ne-
 imą savo algos
 bą bus sąžiniš-
 tiek galima, o,
 ūzyta ir ateityje
 vo vietą, neatli-
 avo pareigų to-
 tvarkoje. At-
 jei padarys ne-

ve) įstaigos: P.
 taip susitvarkė
 la gana netvar-
 ubai svarbią vie-
 -gos referendu-
 comitetas, kuris

turi įstatymdavišką (legislative) galę, nors jau gana seniai gy-
 vuoja, vienok iki šiam laikui nepaspėjo gerai susitvarkyti.
 Priežastis tos betvarkės įieškotina tame, kad dauguma mūsų
 rajonų sekretorių nepraneša į laiką apie savo išrinktuosius
 atstovus V. K-te ir tokiu būdu neretai naujai išrinktas V.
 K-to atstovas negauna nieko veikti per kokią pusę metų.
 Kita gi, tai ir patsai V. K-tas nelabai rupinasi apie savo
 pareigų atlikimą, taip va: iš savęs nieko nesirupina, jei nie-
 kas nepaduoda sumanymų apie agitacijos ir propagandos rei-
 kalus, apie išleidimą agitacijos raštų ir apie daugelį kitų rei-
 kalų, kurie yra galėje V. K-to sprendimo. Gal but, kad
 tokis neveikimas bus bandoma išteisingi tuomi, kad V. K-tas
 neturėjo jokių pabriežtų taisyklių savo darbui, apart neku-
 rių susivaziavimų nutarimų. Manau, tuomi negalima V.
 K-tui išteisingi savo neveikimą, nes kitos S-gos įstaigos irgi
 neturėjo geresnių taisyklių, vienok savo darbą pasistengė at-
 likti. Bet turime tikėtis, kad, kuomet naujoji konstitucija
 bus primta ir bus tam tikros taisyklės, tuomet ir V. K-tas
 susitvarkys ir atliks savo pareigas priderančiai.

A. Purvis.

(T. B)

LSS. VII-to rajono draugų atidai.

Gerbiami Draugai ir Draugės. Pranešu jums, kad VII-to ra-
 jono ribose lankysis F.J. Bagočius su prakalbomis ir apvažinos vi-
 sas VII-to rajono kuopas šiaip:

22	gruodžio 90	kuopoj,	Rhone, Pa.	7 val. vakare.
23	"	24	"	Plymouth, Pa.
26	"	91	"	Edwardsville, Pa.
27	"	2	"	Scranton, Pa.
28	"	33	"	Binghamton, N. Y.
29	"	95	"	Ashley, Pa.
30	"	78	"	Exeter Borough, Pa.
31	"	9	"	Wilkes Barre, Pa.
31	"	32	"	Pittston, Pa.

Taigi, brangūs Draugai, kviečiu visus prie to nemažo darbo
 surengime maršruto. Plakatus darysime visoms kuopoms kartu,
 nes taip pigiau. Su meile jusų tarnas.

LSS. VII rajono org. M. Padolskis, 487 New Grant St., Wil-
 kes Barre, Pa.

Atidai IV-ta rajono kuopoms.

LSS. IV-to rajono 19-ta konferencija atsibus 24 d. gruodžio,
 prasidės 9 val. ryte, M. Kairukščio svetainėje, 153 Ferry St. ir
 kampas Adams St., Newark, N. J.

Todėl geistina, kad IV-to rajono kuopos pasistengtų delega-
 tams įgaliojimus ir prisijustų pagal skaitlių kuopos narių. Delega-
 tai malonėkite nesivėluoti, nes yra daug svarbių reikalų.

Draugiškai, rajono sek. M.J. Iškauskas.

LSS. 51 kuopa ateityj laikys mėnesinius susirinkimus kas
 pirmas Ketvergas kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakare, svetainėj,
 Crosby St. ir kampas Hamilton St., Grand Rapids, Mich. Drau-
 gai neapleiskite nei vieno susirinkimo, nes yra daug svarbių rei-
 kalų. Sek. J. Stankus.

LSS. 152 kuopa surengia dideles prakalbas antrą Kalėdu
 dieną, 26 gruodžio, Ringio svetainėj, 1336 Erie Ave. ir 14-th St.,

Sheboygan, Wis.

Kalbės garsūs kalbėtojai, po prakalbų bos šokiai arba pasi-
 linksminimas. Pradžia 7 val. Visus kviečia V. Vosylius.

Atidai visų Rūbsliuvių Ch'cagoj!

Didelis susirinkimas atminimui mirusių: Kazimiero Lazins-
 ko nušauto 3 d. gruodžio ir Frano Nagrockio, nušauto 15 d. gruo-
 džio 1910 m. Męs apgailestaujame mūsų brolių kritusių pereiname
 rūbsiuvių strakė.

Jie paaukavo savo gyvastį kovoje už būvį ir organizaciją.
 Pribukite ant metinio atminimo jų mirties ceremonijų, parengtų
 per District Council No 6 ir The Joint Board U. G. W. of Ameri-
 ka. Nedėlioj, 17 gruodžio 1911 m., 2 val. po pietų, dviejose vie-
 tose: Hod Carriers Hall kampas Harrison ir Green gatvių ir Wal-
 shes Hall, kampas Noble ir Emma gatvių. Kalbės šie kalbėtojai:

John Fitzpatrick ir Raymond Robins- Angliškai, V. Verdi-
 Itališkai, A. Kvederas ir K. Gugis- lietuviškai, A. Adamski-
 lenkiškai ir M. Sissman- židiškai. Bus muzika ir dainos. Atsi-
 lankykite visi. Įžanga dykai. Komitetas.

VAKARAS, Chicagos Suvienytos Draugystės surengia vakarą

17 d. gruodžio, Fr. Thurne Hall, So. Halsted St. ir 34 Pl.

Bus kalbos, deklamacijos ir dainos. Dus kalbama apie reika-
 lingumą lietuviškos svetainės. Draugystės pradės eiti nuo 3 val.
 iki 4 val., kurie turės draugystės ženklą, tiem įžanga dykai, be
 ženklo 25c. porai. Scena atsidarys 5 val. vakare. Po tam kas no-
 rės galės ir paškoti.

Visus užkviečia Komitetas.

Pirmas didelis balius.

Surengtas per Sujungtus Executive Board ir Tailors Council U.
 G. W. of A. New Apollo svetainėje, 1219 Blue Island Ave. Su-
 batoj, 16 d. gruodžio, 1911 m. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga
 25 c. ypati, įžangos tikietas bus geras ir dėl išlaimėjimo laikro-
 džio. Kvisčia Komitetas.

It doesn't pay to neglect your Health

Dr. Richter's PAIN-EXPELLERIS

Ar atėjai kada namo drebėdamas, su skaudančia galva, krūtinėje diegimais sope, gale gerklės ir gulėjai keles savaites?

Visuomet namuose turėk bonkatę. Platūs nurodymai apyvūoti apie bonką. 25c. ir 50c. aptiekose. Sergėkias pamėgdžiotų vaistų ir žinrėk ant Inkaro ir mūsų vardo.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
 Richter'io Congo Pillus yra geras nuo viduria sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Naujosios Giedojimo PSALMES.

Pagelba išvalnimui žmonių kunų ir dvasių iš žemiškų kančių. KAINA 10c. Adrs. V. Belaisvis, 1607 N. Ashland Ave., Chicago

TEISYBĖ

"Teisybe"

Dvimėnesinė Darbininkų Knygėlė
"TEISYBĖ" veidmainiai ir melgiai neskaito, ba ji jiems karti.
"TEISYBĖS" prenumerata metams tiksliai 50c.

"TEISYBĖ"
600 Collinsville Ave.
EAST ST. LOUIS, ILLS.

TEISYBĖ

Kas užrašys „Kovą“ per Teisybės išleisvą tam Teisybę elgsime dykal.

PARDUODU LAIVAKORTES

Ir slėnčiu pinigų. Atlieku visokius spaudos darbus. Užrašau lietuviškus laikraščius. Turiu agentūrą apsaugos nuo ugnies. Prilimu pinigų taupinimui.

P.M.KAITIS
narys 81 kp. LSS. ir 15-os wardos Soc. Partijos
1607 N. Ashland ave., Chicago, Ill.

ŠOKIŲ MOKYKLA

Waltz, Two-Step, Side-Step, Barn Dance, Buck & Wing, Irish Jig Clog, Spanish Waltz ir 95 kitokius.

Prof. JULIUS,
2124 S. Halsted st. Chicago, Ill.

"LAISVĖ"

Visuomenės, Kultūros, Politikos, Literatūros, Populiariškai-Moksliskas LAIKRAŠTIS

Eina du sykiu savaitėj: Utarninke ir Pėtnyčioj.

Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių. "LAISVĖS" prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui—\$1.50.

Ant pažūrėjimo siunčiam vieną numerį DYKAI! Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

"LAISVĖ" 242 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8½ d. Rotterdamą	11½ d. Liepojų
III Klesas \$31.00	III kl. \$33.00
II Klesas 45.00	II klesas 47.00
I Klesas 52.00	I klesas 52.00

Reikalaujant smulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York.

DRAUGAI, TEMYKIT!

P.J.Sunkaraitis & F.Časekas
Pirmas lietuviškas fotografistas
Darbą atlieka atakančiai ir greitai. Atėikit, visi busit užganėdinti.
Traukimo vieta randael ant North Park ave. Herrin, Ill.

Kelstone Phone Main 14—28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

MOKYKIS ANGLIŠKAI!

Aš mokinu skaitymą, slėblzavojimą, gramatiką, sintaksį, sudėjimą, istoriją, aritmetiką, knygvėdytę ir valdiškąją tarnystę (civil service) geriausiomis metodomis ir su geru paslaėkimu. Lekcijas duodu visose miesto dalyse.

Dienines ir vakarines lekcijas
Slėsk atvirutę adresu:

Chas A. Jaffe,
341 S. 5th st., Philadelphia, Pa.

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

BUK VYRAS

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigydi ti nuo uznudijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

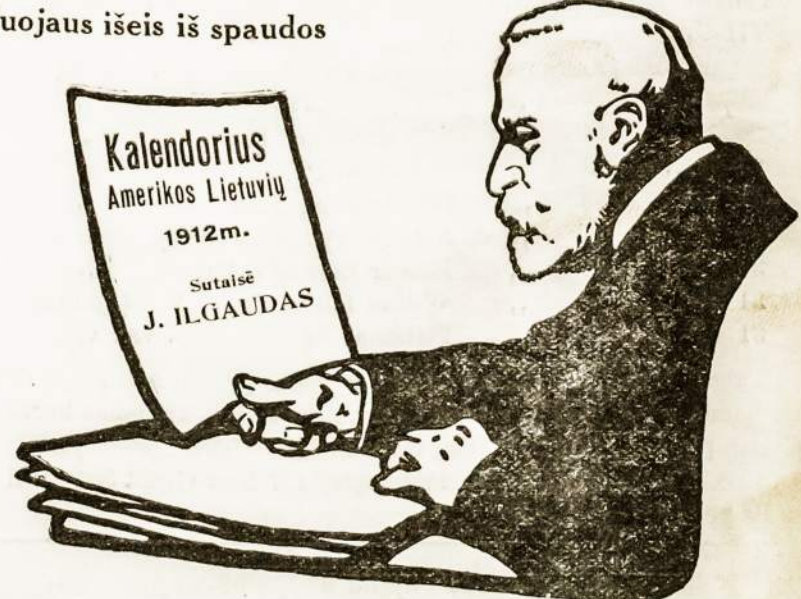
Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigydi ti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekoku piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemias paduotu kuponu, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadėjma, aš noriečjan jog Tamista prisistatumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyrų.

Vardas.....
Adresas..... Steltas.....

Tuojaus išeis iš spaudos

TURINYS: Peržvalga; Pramonė ir Prekyba (G.J. Leveskio ref.); Naminė Higiena (M. Jurgelionienės ref.); Iš sveikatos srities (Dr. A.L. Juška); 10metinės "Aušros" sukaktuvės; Edisono gyvenimas ir darbai; Nuo kada žmonės vartoja Kalendorius; Ką veikė Milwaukee's socialistai (ilustruotas); Pirmoji Gegužės; Nuo ko pacina raudonoji Vėliava; Kaip likti piliečiu (liet. ir angliškai); Patarimai gyvenimui; Eilės; Informacijų Skyriai; Pasakaitės; Įvairūs Receptai; Visokios Statistikos; Juokai ir šiaip įvairūs raštai ir naudingos žinios. Puikiai iliustruotas; daug paveikslėlių ir pagrą žinimų. Naudingiausias, gražiausias ir geriausias už visus Kalendorius. Didumo 7x10 colių, į 100 ar daugiau puslapių.

Kaina 25 centai. Agentams geras uždarbis.

Kas prisiųs 25c, tam pridėsimė gražų kišeninį kalendorių **Dovanų.**

J. ILGAUDAS, 1613 S. Halsted st., Dept. 3, Chicago, Ill.

Draugai!

Platinkit, kaip kas gali, savo leidžiamą laikraštį «Kovą», kuris drąsiai ir energiška apgina darbininkus ir darbininkiškus reikalus.